

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН
ДЭРГЭДЭХ СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

МОНГОЛ УЛСЫН СТАТИСТИКИЙН АГУУРГА

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

2017/06

Мэдээллийн нэгдсэн лавлах: WWW.1212.MN

СТАТИСТИКИЙН МЭДЭЭЛЛИЙГ ХААНААС, ХЭРХЭН АВАХ ВЭ?

WWW.NSO.MN

Цахимаар:

Энэ сайтад өөрийн e-mail хаягаа бүртгүүлснээр статистикийн мэдээллийг цаг алдалгүй тогтмол авч байх болно.

SOCIAL NETWORK

www.facebook.com/Статистик-Мэдээлэл

www.selenge.nso.mn

Сэлэнгэ аймгийн статистикийн хэлтсийн веб хуудас

Утсаар:

Лавлах утас:
1900-1212

СЭЛЭНГЭ АЙМАГ

www.facebook.com/Сэлэнгэ Статистик

Сэлэнгэ аймаг

70362047
70362449
70363694

Ухаалаг гар утас, таблет ашиглан статистик мэдээлэл авах ezStat аппликейшн

Статистикийн хэвлэмэл бүтээгдэхүүнийг унших Монстаг аппликейшн

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ
СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН НИЙГЭМ
ЭДИЙН ЗАСГИЙН БАЙДАЛ**

06 сар
2017

Сүхбаатар сум

Гарчиг

Ерөнхий тэмдэглэл.....	4
АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР	5
ТОВЧ АГУУЛГА.....	6
ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар	17
1. ХҮН АМ, НИЙГМИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	17
1.2 ЭРҮҮЛ МЭНД	18
1.3. ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ	23
1.4 НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ.....	26
1.5 ГЭМТ ХЭРЭГ.....	27
II. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	31
2.1 МӨНГӨ, ЗЭЭЛ	31
2.2 АЙМГИЙН НЭГДСЭН ТӨСӨВ, ТАТВАР	32
2.3. ГАДААД ХУДАЛДАА	36
2.4. ҮНЭ	36
3. ЭДИЙН ЗАСГИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ	40
3.1 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ.....	40
3.2 АЖ ҮЙЛДВЭР	48
3.3 БОЛОВСРОЛ, ХҮҮХДИЙН БАЙГУУЛЛАГА, БИЕИЙН ТАМИР СПОРТ	52
4. БУСАД.....	57

Ерөнхий тэмдэглэл

I. Товчилсон тэмдэглэлгээ:

- ГХ- Гэмт хэрэг
- ХАА- Хөдөө аж ахуй
- АҮ - Аж үйлдвэр
- ЖДҮ- Жижиг дунд үйлдвэрлэл
- СЭ - Сэлэнгэ

II. Саруудыг ромбо тоогоор тэмдэглэв. (I, II, III, IV, V, VI ...г.м)

III. Тухайн сарыг оруулсан жилийн эхнээс өсөн нэмэгдэх дүнг харуулахдаа I-IV, I-XI зэргээр илэрхийлэв

IV. Дараах тэмдэглэлийг ашиглав:

- ... Мэдээлэл байхгүй
- X Бүтцийн өөрчлөлт
- 0.0 Маш бага тоо
- +, - Зөрүү
- Гүйцэтгэл байхгүй
- * Дахин

"Үүнээс" гэдгийг харуулах бөгөөд зарим тохиолдолд тухайн үзүүлэлтийн бүрэлдэхүүн хэсгүүдийн нийлбэр нэгдсэн дүнтэй тэнцэхгүй байж болно.

V. "Төл" нь төлөвлөгөө, "Гүйц" нь гүйцэтгэл

VI. Орон дэвшүүлэлтээс хамаарч зарим үзүүлэлтийн нийлбэр нь дүнтэйгээ, бүтцийг хувиар илэрхийлэхэд 100 хувиас бага зэрэг зөрүүтэй байж болно.

АРГАЧЛАЛЫН ТАЙЛБАР

Суурин хүн ам: Тухайн Засаг захиргааны нэгжид 183 хоног буюу 6 сараас дээш хугацаагаар оршин сууж байгаа хүн амыг харуулдаг.

Төсөв: Аймгийн т.свийн орлого зарлага нь төвлөрсөн төсвийн болон орон нутгийн төсвийн орлого, зарлагаас бүрдэнэ.

Ажилгүйчүүд: Ажилгүйчүүдийн тоонд олон улсын стандарт ангиллын дагуу Монгол улсын хуулиар зөвшөөрөгдсөн хөдөлмөрлөх насны, хөдөлмөр эрхлэх чадвартай, цалин хөлстэй ажил болон хувиараа хөдөлмөр эрхэлдэггүй, тухайн үед ажиллахад бэлэн, цалин хөлстэй ажил идэвхтэй эрж, хайж байгаа хөдөлмөр эрхлэлтийн албанд бүртгүүлсэн хүмүүс орно.

Үнэ: Аймгийн төвийн захад борлогдож байгаа болон хөдөө аж ахуйн гаралтай хүнсний бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнийг харуулна.

Хэрэглээний үнийн индекс: Гэдэг нь өрх орлогоороо өөсдийн хэрэгцээнд худалдан авсан, үйлчлүүлсэн хамгийн чухал эн тэргүүний нийтлэг хэрэгцээтэй бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлтийг тэдгээрийн хэрэглээний зардалд эзлэх хувиар жигнэсэн дундаж юм.

Гэмт хэрэг: Хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэгт бусдыг амиа хорлоход хүргэх, иргэдийн эрх чөлөө, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг болон хүнийг санаатай алах, болгоомжгүй алах хэргийг, хүүхэд гэр бүл нийгмийн ёс суртахууны эсрэг гэмт хэрэгт хүчингийн хэргийг оруулав.

Хээлтэгч мал: Нас гүйцсэн эм малыг хамруулна.

Зүй бусаар хорогдсон малын тоонд: Халдвартай, халдваргүй өвчин, зуд, үер ус, гал түймэр, аянга, цахилгаан зэрэг гэнэтийн аюул болон араатан, жигүүртэнд идүүлэх, худаг, хавцалд унах зэрэг хариулга, маллагаатай холбоотой бусад шалтгаанаар хорогдсон малыг хамруулна.

Аж үйлдвэр: Аж ахуйн нэгжүүдийг эдийн засгийн үйл ажиллагаагаар анхгилахдаа НҮБ-ын эдийн засгийн үйл ажиллагааны Олон улсын стандарт ангиллыг мөрдөж байна. Үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн нь аж ахуйн нэгж, байгууллагын тайлангийн хугацаанд худалдсан буюу гадагш гүйцэтгэсэн ажил үйлчилгээний хэмжээ юм. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний өсөлтийг тооцоход нэр төрлийн бүтээгдэхүүнийг 2016 оны зэрэгцүүлэх үнээр үнэлж тодорхойлсон болно. Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн биет хэмжээг харуулна.

ТОВЧ АГУУЛГА

Сэлэнгэ аймгийн нийгэм, эдийн засгийн байдал (2017 оны 06 дугаар сарын байдлаар)

1. НИЙГМИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

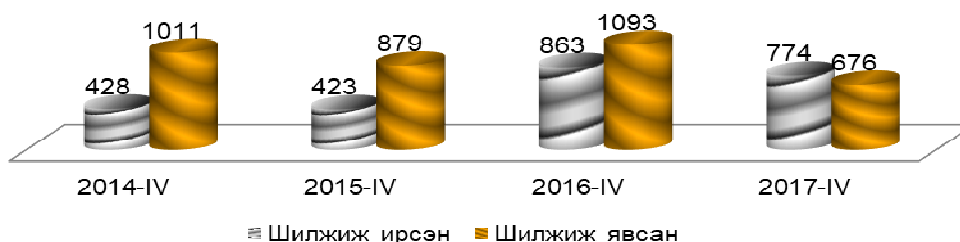

1.1 Хүн ам

2017 оны 4-р сарын 26-наас 7-р сарын 07 хүртэл Ерөнхийлөгчийн сонгуультай холбоотойгоор шилжилт хөдөлгөөнийг түр зогсоосон тул эхний 4 сарын байдлаар шилжилт хөдөлгөөний мэдээг оруулав.

2017 оны эхний хагас жилийн байдлаар манай аймагт бусад аймаг хотоос бүгд 774 хүн шилжин ирж, 676 хүн шилжин явсан байна. Нийт шилжин ирэгсдийн 84.8 хувь нь Улаанбаатар хот, Дархан –уул, Орхон аймгаас, шилжин явагсдын 54.2 хувь нь Улаанбаатар хот, Дархан –Уул, Орхон аймагт явжээ.

Шилжилт хөдөлгөөн

Монгол-Оросын хилийг хялбарчилсан журмаар хил нэвтрэх эрхийн үнэмлэхээр 27853 хүн зорчсон байна.

Эхний хагас жилийн байдлаар Аймгийн хэмжээнд нийт 3431 Иргэний үнэмлэх шинээр олгогдсон байна.

1.2 Эрүүл мэнд

Үйи ёе 6 һадуу байдлаар аймгийн хэмжээгээр нийт 802 эх төрж, 805 хүүхэд мэндэлсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеийнхээс төрөлт 12.3 хувиар буурсан байна.

Нас барсан хүний тоо 236 байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 20.5 хувиар буурсан байна. 0-1 хүртлэх хүүхдийн эндэгдэл 8, 1-5 хүртлэх насны хүүхдийн эндэгдэл 3 тохиолдол тус тус бүртгэгдсэн байна.

Нийт нас баралтын шалтгааны 15.6 хувь нь осол гэмтлийн, 22.8 хувь нь хорт хавдрын өвчний шалтгаантай байна.

Төрсөн эх, амьд төрсөн хүүхэд, сүүлийн 4 жилийн байдлаар

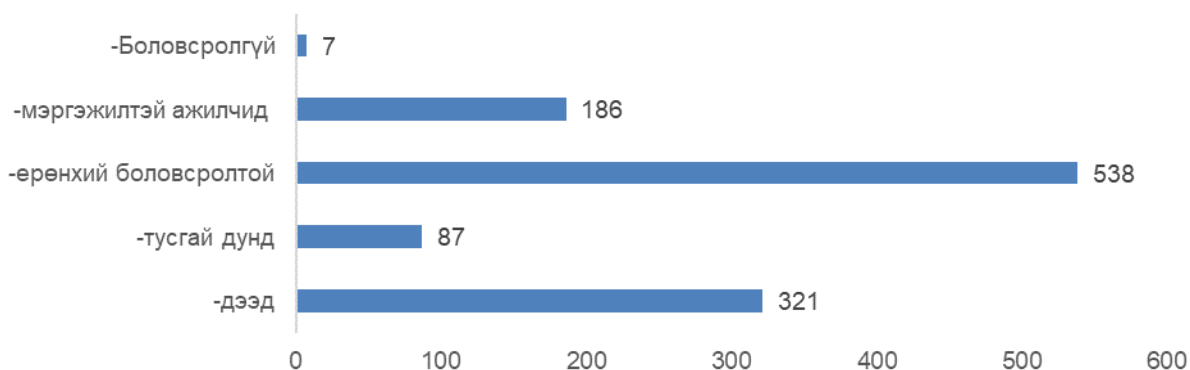
1.3 Хөдөлмөр

2017 оны 6 сарын байдлаар бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн тоо 1139 болсон нь урьд оны мөн үеийнхээс 47.2 хувиар өссөн байна.

Нийт ажилгүйчүүдийн 47.2 хувийг ерөнхий боловсролтой, 28.1 хувийг дээд боловсролтой, 16.3 хувийг мэргэжилтэй ажилчид, 7.6 хувийг тусгай дунд боловсролтой хүмүүс эзлэх боллоо.

Энэ пәдд бүртгэлтэй ажилгүйчүүдээс идэвхгүйн улмаас 323 хүн хасагдаж, 237 хүн ажилд зуучлагдан орж, 433 хүн шинээр бүртгэгдсэн байна. Шинээр 344 ажлын байр бий болж боловсруулах үйлдвэр, худалдаа гэр ахуйн засвар үйлчилгээ, ХАА ан агнуур ой аж ахуй загас агнуур, уул уурхай олборлох үйлдвэр, барилгын салбар 70.9 хувийг эзлэж байна.

Бүртгэлтэй ажилгүйчүүд, боловсролоор

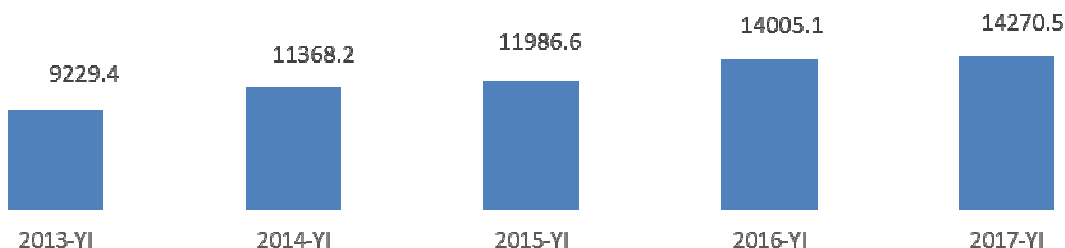

1.4 Нийгмийн даатгал, халамж

2017 оны 6 дугаар сарын байдлаар тэтгэврийн даатгалын сангаас 15655 тэтгэвэр авагчдад 27143.5 сая төгрөгийг тэтгэвэрт, Тэтгэмжийн даатгалын сангаас 2603 хүнд 1128.6 сая төгрөгийг ХЧТА, ЖА, оршуулга, өвчтөн сахисны тэтгэмжид, ҮОМШӨ-ний даатгалын сангаас ҮО-ийн тэтгэвэр, ХЧТА-ны тэтгэмж, нөхөн төлбөр, сувиллын зардалд 252 хүнд 546.3 сая төгрөг, Ажилгүйдлийн даатгалын сангаас 322 хүнд 404.5 сая төгрөгийг ажилгүйдлийн тэтгэмжид, ЭМД-ын сангаас эмнэлэг, эмийн сангуудад 2239.8 сая төгрөгийн зардлыг тус тус олгожээ.

Нийгмийн халамжийн сангаас 27853 хүнд 5474.0 сая төгрөгийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжийг олгожээ.

Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого, сая.төг

1.5 Гэмт хэрэг, шүүх

Цагдаагийн газрын мэдээгээр нийт 352 гэмт хэрэг бүртгэгдсэний 125 нь согтуугаар үйлдэгдсэн ба гэмт хэргийн тоо өнгөрсөн оны мөн үеийнхөөрөө 10.0 хувиар өсчээ.

Бүртгэгдсэн хэргийн 36.0 хувийг өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг, 36.6 хувийг хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг, 3.1 хувийг нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг, 11.6 хувийг тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт, 19.0 хувийг бусад хэрэг эзэлж байна.

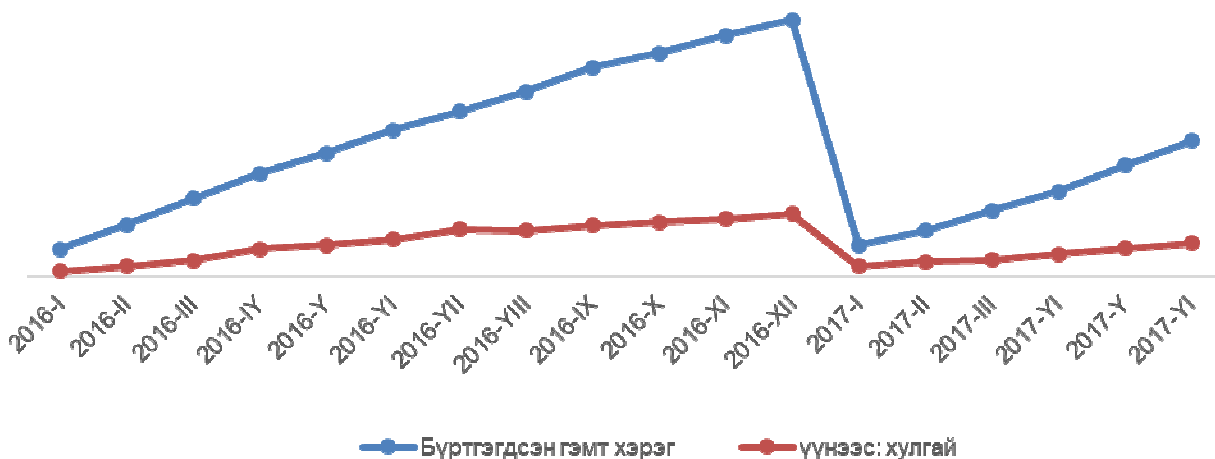
2017 оны 6 сарын байдлаар бүртгэгдсэн захиргааны зөрчил 12705 бүртгэгдсэний 12195 иргэн, 29 ААН, байгууллагад торгуулийн арга хэмжээ авч, 481 хүн тээврийн хэрэгсэл жолоодох эрхээ хасуулжээ.

Сум дундын 20-р шүүхийн мэдээгээр 2-р улирлын байдлаар 522 хэрэг шийдвэрлэснээс 64 нь эрүүгийн хэрэг, 441 нь иргэний хэрэг, 17 нь захиргааны хэрэг байна. 2-р улирлын байдлаар бүгд 76 хүн ял шийтгүүлсэн ба үүний 12 нь эмэгтэй байна. Тухайн улирлын хугацаанд 107 өргөдөл, гомдол, хүсэлт хүлээн авч 95.3 хувийг нь бүрэн шийдвэрлэжээ.

Оны эхний 6 дугаар сарын байдлаар шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх албанд нийт 279 гүйцэтгэлийн материал байсан ба энэ улиралд 187 материал нэмэгдэж, 16 материал хасагдсан ба бүгд 450 гүйцэтгэлийн материалаар 2744.4 сая төгрөгийн өрийг барагдуулахаас 149 гүйцэтгэлийн материалаар 434.2 сая төгрөгийн өрийг бодитой барагдуулжээ.

ШША-ны криминалистик шинжээч нар бүгд 47 шинжилгээ хийж, 326 хэргийн газарт үзлэг хийхэд оролцсон байна. Шүүхийн шинжилгээний эмнэлэг нь 2-р улирлын байдлаар 292 удаа хүний биед гэмтлийн зэрэг тогтоох шинжилгээ, 94 цогцост шинжилгээ хийлээ.

Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, эхний 6 сарын байдлаар

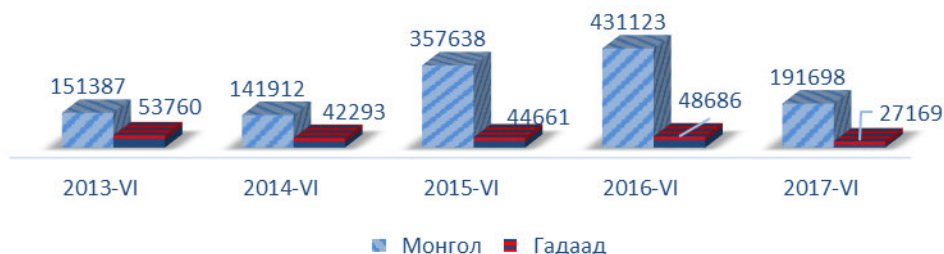

1.6 Хилээр орсон, гарсан иргэд

Сэлэнгэ аймгийн Алтанбулаг болон Сүхбаатар боомтоор давхардсан тоогоор 218867 зорчигч нэвтэрсэн нь өмнөх оны мөн үеээс 45.6 хувиар буурсан байна. Нийт зорчигчдын 87.5 хувь нь Монгол иргэд, 12.5 хувь нь гадаад иргэд байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад хилээр нэвтэрсэн Монгол иргэдийн тоо 44.5 хувиар, гадаад иргэдийн тоо 55.8 хувиар буурсан байна.

Хилээр орсон, гарсан иргэд

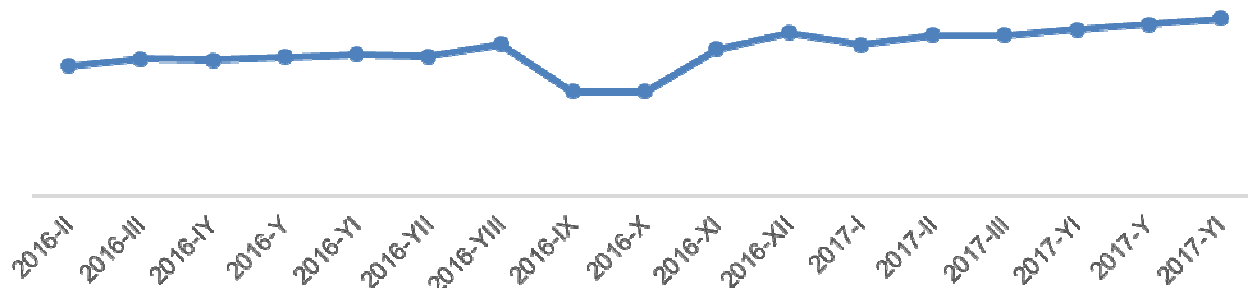
2. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

2.1 Мөнгө, банк

Монгол банкны мэдээгээр энэ сард кассын цэвэр орлого 57714.4 сая төгрөг, цэвэр зарлага 58019.3 сая төгрөгт хүрчээ. Зээлийн өрийн үлдэгдэл 216091.7 сая төгрөг байгаа ба үүний 2.5 хувийг чанаргүй зээл эзэлж байна. Иргэдийн мөнгөн хадгаламж 67655.8 сая төгрөг байна.

Зээлийн өрийн үлдэгдэл, сая.төг

2.2 Төрийн сан, татвар

2017 оны төсвийн гүйцэтгэлийн 6 дугаар сарын мэдээгээр орон нутгийн төсвийн орлого 123.7 хувь, улсаас авах санхүүгийн дэмжлэг 100.0 хувь, орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэг 100.0 хувь, салбарын байгууллагуудын тусгай зориулалтын шилжүүлэг 100.0 хувь биелэгдсэн байна. Төсвийн зарлагын гүйцэтгэл 83.1 хувийн гүйцэтгэлтэй байна. Аймгаас олгох сумдын санхүүгийн дэмжлэг 100.0 хувь, аймгийн Засаг даргаас олгох нөөц хөрөнгийн гүйцэтгэл 100.0 хувийн гүйцэтгэлтэй гарсан байна.

Төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээ, сая.төг

Татварын орлогын төлөвлөгөө 13902.0 сая төгрөг болж төлөвлөгөөний биелэлт 144.8 хувьтай байна. НӨАТ-ын урамшууллын систем аймгийн хэмжээнд 360 нөат суутган төлөгч байгууллага, 199 пос, 506 Е-баримт хэвлэгч машин ажиллаж байгаа. Мөн цахимд холбогдох боломжтой 1006 аж ахуйн нэгж, байгууллагууд байна.

Эхний 6 сарын байдлаар бүртгэлтэй аж ахуйн нэгжийн тоо 3231 болж, 135 аж ахуйн нэгж шинээр бүртгүүлжээ.

Шинээр бүртгүүлсэн аж ахуйн нэгжийн 63.7 хувь нь ХХК, 13.3 хувь нь төрийн бус байгууллага, олон нийтийн байгууллага, шашны байгууллага, салбар байна.

2.3 Гадаад худалдаа

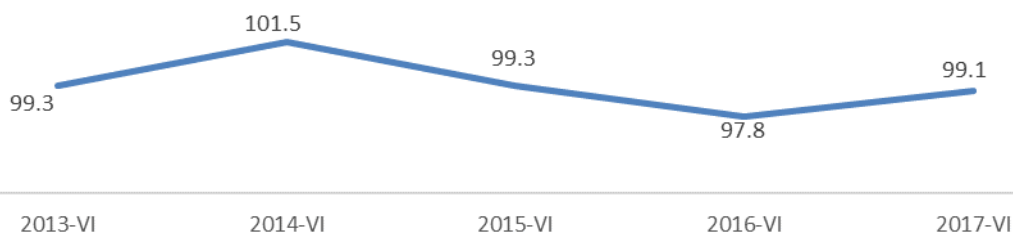
Сэлэнгэ аймагт 2017 оны эхний хагас жилийн байдлаар гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 113.3 сая америк доллар, үүнээс экспорт 0.7 сая америк доллар, импорт 112.6 сая америк доллар байна.

2.4 Хэрэглээний үнийн индекс

Хэрэглээний бараа үйлчилгээний үнийн индекс 2017 оны 6 сард өмнөх сараас 0.9 пунктээр буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.4 пунктээр, өмнөх оны жилийн эцсээс 5.0 пунктээр тус тус өслөө. Ерөнхий индекс өмнөх сараас 0.9 пунктээр буурахад талх, гурил будаа 0.6 пунктээр, мах махан бүтээгдхүүн 3.1 пунктээр, бүх төрлийн бэлэн хувцас 0.1 пунктээр, орон сууцны техникийн болон засварын үйлчилгээ 0.1 пунктээр буурсан нь нөлөөлжээ.

Хэрэглээний үнийн индекс

2.5 Хөдөө аж ахуй

2017 оны 6 сарын мэдээгээр аймгийн хэмжээнд 157.7 мян.га-д үр тариа, 2.57 мян.га-д төмс, 2.5 мян.га-д хүнсний ногоо тус тус тариалжээ. Үүнийг 2016 оны мөн үетэй харьцуулахад үр тариа 10.4 мян.га буюу 7.1 хувиар их, төмс 0.69 мян.га буюу 22.3 хувиар, хүнсний ногоо 0.02 мян.га буюу 0.9 хувиар тус бүр бага тариалсан байна.

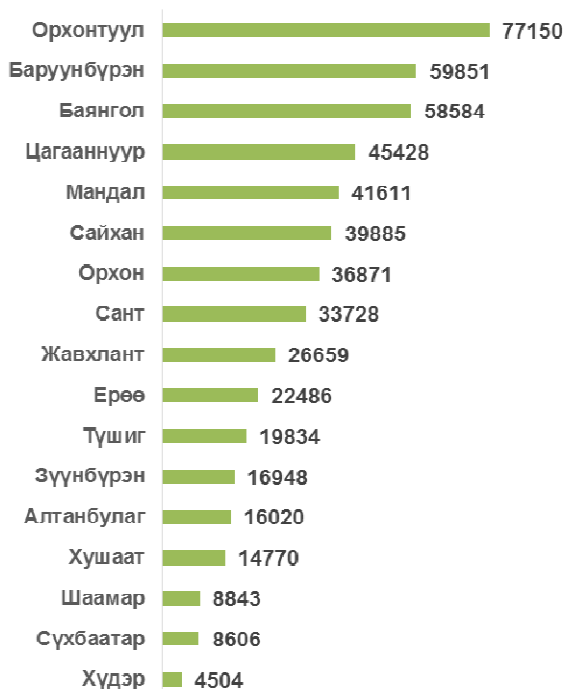
2017 оны эхний 6 сарын байдлаар 531.7 мянган эх мал төллөсөн нь урьд оны мөн үеэс 45.1 мянган толгойгоор бага ба мал төллөлт 72.5 хувьтай байна. Түшиг, Сант, Сайхан, Сүхбаатар сумдад төллөлтийн хувь бусад сумдтай харьцуулахад өндөр буюу 86.8-96.6 хувьтай байна. Аймгийн хэмжээгээр 511.7 мянган толгой төл бойжиж байгаа нь урьд оны мөн үетэй харьцуулахад 64.8 мянган толгой буюу 12.3 хувиар бага байна.

2017 оны эхний 6 сарын байдлаар оны эхний нийт малын 3.01 хувьтай тэнцэх 48.1 мянган толгой мал хорогдсон нь урьд онтой харьцуулахад 22.1 дахин өссөн байна.

Хорогдсон нийт малын 12.9 хувийг өвчнөөр хорогдсон, 37.4 хувь нь хээлтэгч малын хорогдол байна.

Хорогдсон нийт малын 33.3 мянган толгой буюу 69.3 хувь Ерөө, Орхонтуул, Зүүнбүрэн, Хүдэр, Жавхлант, Хушаат сумдад ногдож байна. 2016 оны мөн үеэс малын үнэ 10.000-150.000 төгрөгөөр буурсан байна. Харин түүхий эдийн үнийн хувьд адууны шир 3.000 төгрөгөөр, үхрийн шир 3.000-13.000 төгрөгөөр тус бүр өссөн байна.

Төллөсөн эх /эхний 6-н сарын байдлаар.толгой/

Том малын зүй бус хорогдол /оны эхний 6-н сарын байдлаар.толгой/

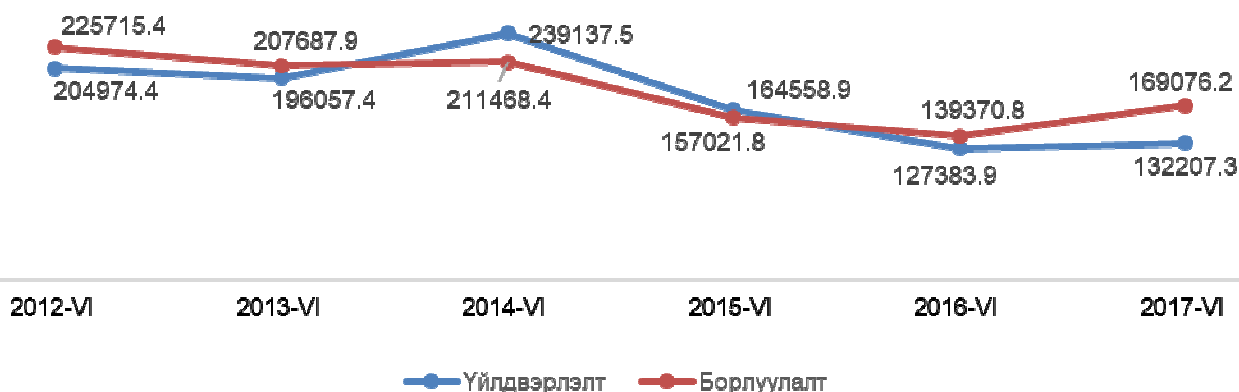

2.6 Аж үйлдвэр

2017 оны эхний 6-дугаар сарын байдлаар аж үйлдвэрийн салбарт 132207.3 сая.төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 169076.2 сая.төгрөгийн борлуулалт хийгсэн нь урьд оны мөн үеийнхээс үйлдвэрлэлт 3.7 хувиар буюу 4823.4 сая.төгрөгөөр өссөн бол борлуулалт 21.3 хувиар буюу 29705.4 сая.төгрөгөөр өссөн байна. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний 30.0 хувь нь хүнс ундааны салбарт 50.0 хувь нь уул уурхайн салбарт, 16.0 хувь нь бариилгын материалын салбарт, 4.0 хувийг бусад салбарт бүтээгджээ. Сумдын жижиг дунд үйлдвэрүүд аймгийн аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний 0.4 хувьтай тэнцэх

508.1 сая төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 721.2 сая.төгрөгийн борлуулалт хийжээ.

Аж үйлдвэрийн үйлдвэрлэлт, борлуулалт, сая.төг

2.7. Хүүхэд, гэр бүл, биеийн тамир спорт

2017 оны эхний хагас жилийн байдлаар 18787 сурагчид суралцаж 1020 үндсэн багш ажиллаж байна.

2017 оны 2-р улирлын байдлаар аймгаас хүүхэд хамгааллын чиглэлээр хүүхэд хамгааллын үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхэд 19400, хүүхэд хамгааллын үйлчилгээ авахаар хандсан хохирогч хүүхэд 21, хүүхэд хамгааллын хамтарсан багийн үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхэд 70 байна. Мөн хүүхэд харах үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхэд 156 байна.

Гэр бүлийн чиглэлээр төрийн болон төрийн бус байгууллага, иргэдэд үзүүлсэн сургалт 2, сургалтанд хамрагдсан иргэд 317, сэтгэл зүйн зөвлөгөө үйлчилгээ үзүүлсэн иргэд 6 байна. Хүүхдийн хөгжил оролцооны чиглэлээр багачуудын дунд хүүхдийн авъяас чадварыг хөгжүүлэх чиглэлээр зохиосон 6 удаагийн арга хэмжээнд 236 хүүхэд хамрагджээ. Улсын чанартай уралдаан тэмцээнээс 55 хүүхэд медаль авчээ.

Тайлангийн хугацаанд биеийн тамир, спортын 167 секци дугуйлан хичээллэж, 2670 хүн хамрагджээ. Эхний 6 сарын байдлаар улс, тив, дэлхий, нэрэмжит тэмцээнээс 126 медаль авсан байна.

3. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

3.1 Цаг уур орчны мэдээ

ТАНЫ АНХААРАЛД

Цаг агаарын сарын урьдчилсан мэдээнд тухайн сард агаарын дундаж температур болон орох хур тунадасны хэмжээ нь олон жилийн дундажтай харьцуулахад ямар байхыг баруун (Баян-Өлгий, Ховд, Увс, Завхан, Говь-Алтай, Баянхонгор), төв (Архангай, Өвөрхангай, Хөвсгөл, Булган, Сэлэнгэ, Төв, Орхон, Дархан-Уул), зүүн (Хэнтий, Дорнод, Сүхбаатар), говийн (Дундговь, Өмнөговь, Дорноговь, Говь-Сүмбэр) нутгийн гэсэн 4 бүс нутаг тус бүрээр ялган зааж өгдөг. Түүнчлэн хэдий үед нутгийн аль хэсэгт дулаарах, хүйтрэх, бороо, цас орох, салхи шуурга болохыг тусгана. Цаг агаарын үзэгдэл нутгийн 30 хувиас хэтрэхгүйгээр зурвас газраар ажиглагдах тохиолдолд “зарим газраар”, 30-70 хувьд “ихэнх нутгаар”, 70 хувиас дээш нутгийг хамрах тохиолдолд “бүх нутгаар” гэсэн нэр томъёо хэрэглэдэг. Дулааны улиралд агаарт болон хөрсний гадарга дээр температур 00-аас бага болж хүйтрэхийг “цочир хүйтрэл” гэнэ.

Цаг агаарын урьдчилсан мэдээг өдөр бүр 12 цагаар болон нэг, тав хоногоор нарийвчлан гаргаж радио, телевиз, хэвлэлээр нийтэд мэдээлдэг. Цаг агаарын байдал эрс өөрчлөгдөн цаашид хөдөө аж ахуйн болон эдийн засгийн бусад салбарын хэвийн үйл ажиллагаанд саад хийхээр аюултай үзэгдлийн хэмжээнд хүрч болзошгүй тохиолдолд “Урьдчилан анхааруулах мэдээ”, “Урьдчилан сэрэмжлүүлэх мэдээ” гаргаж радио, телевизээр нийт ард иргэдэд, харин ноцтой бэрхшээл учруулж эд хөрөнгө, иргэдийн амь нас хохирохоор онц аюултай үзэгдлийн хэмжээнд хүрэхээр бол “Гамшигт үзэгдлээс урьдчилан сэргийлэх мэдээ” гаргаж “Харанга” дохиотойгоор мэдээлэх ба мэдээллийг онцгой байдлын шугамаар нийт ард иргэд, төр засгийн бүх шатны удирдлагад яаралтай хүргэдэг. Засаг дарга нар “Гамшигт үзэгдлээс урьдчилан сэргийлэх мэдээ”-г хүлээн авмагц мэдээллийг өөрийн харъяа нутаг дэвсгэрийн иргэдэд хүргэх, гамшгаас хамгаалах, гамшгийн голомтод ажиллах, сэргээн босгох үйл ажиллагааг шуурхай зохион байгуулах үүрэгтэй.

Ус, цаг агаарын гамшигт үзэгдлийн улмаас хүний амь нас эрсдсэн, байгаль орчин, эд хөрөнгөнд хохирол учирсан тохиолдолд сум, дүүргийн Засаг дарга ажлын хэсэг томилон ажиллуулж, уг гамшигт үзэгдлээс хамгаалах талаар зохион байгуулсан арга хэмжээ, үр дүн, учирсан хохирол, гарсан зардлын талаархи мэдээллийг нэгтгэн аймаг, нийслэлийн Засаг дарга, Онцгой байдлын газар, хэлтэс, Улсын онцгой байдлын ерөнхий газарт, аймгийн Ус цаг уур, орчны шинжилгээний төв Ус цаг уурын хүрээлэнд 3 хоногийн дотор тус тус ирүүлнэ.

Цаг агаарын мэдээний талаар лавлах, эсвэл байгаль цаг уурын сонин хачин үзэгдлийн талаархи мэдээллийг Улаанбаатар хотын 326606, 326609 утсаар өгөх юмуу “УБ-46, Жуулчны гудамж-5, Ус цаг уурын хүрээлэнгийн “Урьдчилан мэдээлэх сектор” гэсэн хаягаар ирүүлнэ.

4.БУСАД

а. Хяналт шалгалт

Аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газар 2017 оны эхний хагас жилийн байдлаар 428 аж ахуйн нэгж байгууллага, иргэнд хяналт, шалгалт хийж, 466 зөрчил дутагдал илрүүлж, 208 зөрчил арилгуулсан байна.

2017 оны эхний хагас жилийн байдлаар Сэлэнгэ аймгийн Аудитын газарт 345 байгууллага хамрагдаж, 7100.2 мянган төгрөгийн дүнтэй 162 зөрчил илэрсэн бөгөөд 835.5 мянган төгрөгийн акт, 6264.7 мянган төгрөгийн албан шаардлага тавьсан байна. Мөн он гарснаар нийт 349 зөвлөмж зөвлөгөө өгч ажилласан байна.

2017 оны эхний хагас жилийн байдлаар Санхүү хяналт, аудитын алба нийт 45 аж ахуйн нэгж байгууллагад хяналт, шалгалт хийж 101 зөрчил илрүүлж, 74 аж ахуйн нэгж байгууллагад зөвлөмж өгч ажилласан байна.

б. Онцгой байдлын алба

Сэлэнгэ аймгийн хэмжээнд он гарснаар 387 объект, 1593 айл өрх үзлэг шалгалтанд хамрагдаж, 1303 зөрчил илрүүлэн, 306 зөрчил дутагдлыг арилгуулсан байна. Мөн эхний 6 сарын байдлаар 91 гал түймэр гарч 416.0 сая төгрөгийн хохирол учирсан байна.

в. Стандарт хэмжил зүйн хэлтэс.

2017 оны эхний хагас жилийн байдлаар 3145 хэмжих хэрэгсэл баталгаажуулсаанаас механик 430, цахилгаан 2440, эзэлхүүн багтаамж 209, дулаан даралт 66 байна. Мөн бүтээгдэхүүний гэрчилгээ 46, үйлчилгээний гэрчилгээ 128 олгосон байна. Стандарт хэмжил зүйн хэлтсээс зохион байгуулсан сургалтанд 13 иргэд 138 аж ахуйн нэгж байгууллага хамрагдсан бөгөөд Аймгийн хэмжээнд эхийн хагас жилийн байдлаар нийт 5 лаборатори итгэмжлэгдэн үйл ажиллагаа явуулж байна.

г. Оюуны өмч, Улсын бүртгэлийн газар

Эхний хагас жилийн байдлаар төрөөс үнэгүй хувьчилсан газрын өмчлөх эрхийн анхны баталгаажуулалтыг 1050 иргэн, газраас бусад ҮХЭХ0Э-н анхны бүртгэл, баталгаажуулалтыг 305 иргэн тус тус баталгаажуулжээ. Газраас бусад үл хөдлөх эд хөрөнгийн гэрчилгээ 803 газар өмчлөх эрхийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээ 1533 бичигдэж, нийт үйлчилгээний хураамж 86620.9 ҮХЭХ0Э-ээ худалдсанаас оруулсан татварын орлого 62208.0 сая төгрөг төвлөрсөн байна.

д. Газар өмчлөх, газраас бусад үл хөдлөх эд хөрөнгийн өмчлөх эрхийн улсын бүртгэл

Эхний хагас жилийн байдлаар газар өмчлөх тухай өргөдөл 42 хүн гаргаснаас 8 нь одоо эзэмшиж ашиглаж байгаа хашааныхаа газрыг өмчлөхийг хүссэн иргэдийн 33 нь шинээр газар өмчилж авахыг хүссэн иргэд байна. Засаг даргын захирамжаар 400 иргэнд газар өмчлүүлэхээр шийдвэрлэсэн ба үүний 35 иргэн одоо ашиглаж байгаа газраа, 303 иргэн шинээр газар өмчилж, 61 иргэн улсын чанартай зам дагуу газар өмчилж авсан байна.

Аймгийн хэмжээнд 2017 оны 06 дугаар сарын 01-нээс 2017 оны 06 дугаар сарын 31-ийг хүртэл нийт 224 нэгж талбар барьцаа бүртгэлт бүргүүлсэнээс 110 нэгж талбарыг иргэн 91 нэгж талбарыг аж ахуй нэгж бүртгүүлсэн байна. Мөн 23 иргэний нэгж талбар, 0 аж ахуй нэгжийн барьцаа бүртгэлээс тус тус чөлөөлсөн байна.

е. Сэлэнгэ аймаг дахь авто тээврийн төв

2017 оны 6 дугаар сарын 30-ний байдлаар нийт 13488 тээврийн хэрэгсэл үзлэгт хамрагдсанаас суудлын 6673, ачааны 5198, автобус 330, тусгай зориулалттай 158, механизм 381, чиргүүл 174, мотоцикл 574 хамрагдаад байна.

Насжилтын хувьд 0-3 жилийн насжилттай 357, 4-9 жилийн насжилттай 1498, 10 ба түүнээс дээш насжилттай 11633 тээврийн хэрэгсэл хамрагдаад байна.

ё. Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар

2017 оны эхний хагас жилийн байдлаар нийт 607 га талбайд ойжуулалтын ажлыг хийж гүйцэтгүүлсэн ба аймгийн хэмжээнд 17 сумын 60 гаруй иргэн, нөхөрлөл, аж ахуйн нэгж, байгууллага мод үржүүлгийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байна. Эдгээр мод үржүүлгийн газрууд 20 гаруй төрлийн 10 сая ширхэг тарьц, суулгац бойжуулан ургуулж байна.

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН СТАТИСТИКИЙН
ХЭЛТСИЙН ДАРГА Д.ГҮНДЭГМАА

ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар**1. ХҮН АМ, НИЙГМИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ****1.1 Хүн ам****1.1.1 ШИЛЖИН ИРСЭН ИРГЭДИЙН ТОО, сумдаар**

Сумын нэр	2014-IV	2015-IV	2016-IV	2017-IV
Дүн	428	423	863	774
Алтанбулаг	16	15	30	37
Ерөө	22	26	41	60
Зүүнбүрэн	9	12	26	26
Мандал	99	100	150	157
Орхон	10	6	17	14
Сант	7	7	17	17
Цагааннуур	7	14	38	21
Баянгол	20	25	48	59
Сайхан	53	40	115	71
Орхонтуул	10	21	26	35
Баруунбүрэн	19	9	23	21
Шаамар	17	18	21	47
Хүдэр	15	20	24	16
Сүхбаатар	97	80	202	151
Жавхлант	16	16	31	16
Түшиг	5	8	29	5
Хушаат	6	6	25	21

1.1.2 ШИЛЖИН ЯВСАН ИРГЭДИЙН ТОО, сумдаар

Сумын нэр	2014-IV	2015-IV	2016-IV	2017-IV
Дүн	1011	879	1093	676
Алтанбулаг	51	55	63	28
Ерөө	40	41	50	35
Зүүнбүрэн	27	23	13	18
Мандал	191	186	201	93
Орхон	10	18	18	11
Сант	23	24	19	22
Цагааннуур	27	22	29	33
Баянгол	64	44	66	55
Сайхан	114	71	134	79
Орхонтуул	34	26	40	22
Баруунбүрэн	24	17	35	26
Шаамар	40	47	53	28
Хүдэр	18	18	18	4
Сүхбаатар	297	252	301	194
Жавхлант	23	11	15	13
Түшиг	12	8	18	6
Хушаат	16	16	20	9

Эх үүсвэр: Аймгийн Оюуны өмч, улсын бүртгэлийн газар

1.1.3 Иргэний үнэмлэх олголтын мэдээ, эхний 6 сарын байдлаар

Сумын нэр	2009-VI	2010-VI	2011-VI	2017-VI
Дүн	6382	5608	6884	3431
Алтанбулаг	237	289	318	134
Ерөө	274	349	418	183
Зүүнбүрэн	129	116	164	85
Мандал	703	1242	1665	873
Орхон	78	116	142	60
Сант	63	115	142	86
Цагааннуур	183	228	297	147
Баянгол	149	329	337	197
Сайхан	335	490	665	339
Орхонтуул	122	215	239	119
Баруунбүрэн	104	153	164	75
Шаамар	153	230	257	109
Хүдэр	91	107	177	74
Сүхбаатар	1148	1339	1589	801
Жавхлант	73	87	121	48
Түшиг	47	82	89	36
Хушаат	68	131	100	65

Эх үүсвэр: Аймгийн Оюуны өмч, улсын бүртгэлийн газар

1.2 ЭРҮҮЛ МЭНД**1.2.1 ТӨРӨЛТ**

Сумын нэр	Төрсөн эх				2017 – VI
	2014-VI	2015-VI	2016-VI	2017-VI	2016 - VI
ДҮН	1052	942	915	802	87,7
Алтанбулаг	1	3	1	1	100,0
Ерөө	19	17	30	14	46,7
Зүүнбүрэн		3	5	1	20,0
Мандал	404	345	293	279	95,2
Орхон		0			
Сант		0			
Цагааннуур	8	16	3	10	3,3*
Баянгол	1	0	2	4	2,0*
Сайхан	69	53	64	44	68,8
Орхонтуул	2	5	6	1	16,7
Баруунбүрэн	2	1	2		
Шаамар	1	1	1	1	100,0
Хүдэр	4	1		1	
Сүхбаатар	527	487	492	439	89,2
Жавхлант		1		1	
Түшиг	12	9	12	6	50,0
Хушаат	2	0	4		

Эх үүсвэр: Аймгий Эрүүл мэндийн газар

1.2.2 АМЬД ТӨРСӨН ХҮҮХДИЙН ТОО

Сумын нэр	Амьд төрсөн хүүхэд				2017 - VI
	2014-VI	2015-VI	2016-VI	2017-VI	2016 - VI
ДҮН	1055	943	919	805	87,6
Алтанбулаг	1	3	1	1	100,0
Ерөө	18	19	30	14	46,7
Зүүнбүрэн		2	5	1	20,0
Мандал	408	346	298	282	94,6
Орхон		0			
Сант		0			
Цагааннуур	8	16	3	9	3,5*
Баянгол	1	0	2	4	3*
Сайхан	69	52	64	44	68,8
Орхонтуул	2	5	6	1	16,7
Баруунбүрэн	1	1	2		
Шаамар	1	1	1	1	100,0
Хүдэр	4	1		1	
Сүхбаатар	528	487	491	440	89,6
Жавхлант		1		1	
Түшиг	12	9	12	6	50,0
Хушаат	2		4		

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.2.3 НАС БАРАЛТ

Сумын нэр	Нас баралт				2017 - VI
	2014-VI	2015-VI	2016-VI	2017-VI	2016 - VI
ДҮН	259	254	297	236	79,5
Алтанбулаг	16	12	14	12	85,7
Ерөө	21	16	27	25	92,6
Зүүнбүрэн	5	9	7	6	85,7
Мандал	72	75	66	61	92,4
Орхон		8	3	6	200,0
Сант	11	2	4	4	100,0
Цагааннуур	11	15	11	8	72,7
Баянгол	10	8	17	9	52,9
Сайхан	26	20	25	18	72,0
Орхонтуул	5	7	11	6	54,5
Баруунбүрэн	6	5	9	8	88,9
Шаамар	7	9	14	9	64,3
Хүдэр	5	11	6	3	50,0
Сүхбаатар	47	43	71	54	76,1
Жавхлант	6	4	2	3	150,0
Түшиг	5	4	6	2	33,3
Хушаат	6	6	4	2	50,0

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.2.4 ХАЛДВАРТ ӨВЧНӨӨР ӨВЧЛӨГСӨД

Сумын нэр	Бүх халдварт өвчин				2017 - VI
	2014-VI	2015-VI	2016-VI	2017-VI	2016 - VI
ДҮН	420	470	1494	355	23,8
Алтанбулаг	23	20	42	18	42,9
Ерөө	23	17	93	9	9,7
Зүүнбүрэн	12	14	23	20	87,0
Мандал	90	89	521	52	10,0
Орхон	2	1	9	2	22,2
Сант	4	7	14	1	7,1
Цагааннуур	17	17	65	20	30,8
Баянгол	11	5	25	5	20,0
Сайхан	16	29	134	22	16,4
Орхонтуул	7	1	10	7	70,0
Баруунбүрэн	1	0	20		
Шаамар	11	16	48	26	54,2
Хүдэр	5	6	49	7	14,3
Сүхбаатар	172	220	377	157	41,6
Жавхлант	4	14	25	1	4,0
Түшиг	10	5	9	6	66,7
Хушаат	12	9	30	2	6,7

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	Бэлгийн замын өвчин				2017 - VI
	2014-VI	2015-VI	2016-VI	2017-VI	2016 - VI
ДҮН	242	250	214	192	89,7
Алтанбулаг	13	6	10	7	70,0
Ерөө	8	2	8	1	12,5
Зүүнбүрэн	10	7	6	8	133,3
Мандал	51	45	33	21	63,6
Орхон					
Сант		7		1	
Цагааннуур	7	6	9	13	144,4
Баянгол	1				
Сайхан	9	20	13	8	61,5
Орхонтуул	4		2	2	100,0
Баруунбүрэн			8		
Шаамар	7	6	7	15	2,1*
Хүдэр	3	3	4	5	125,0
Сүхбаатар	116	136	104	104	100,0
Жавхлант	3	7	2	2	100,0
Түшиг	7	2	4	5	125,0
Хушаат	3	3	4		

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	Гепатит				<u>2017 - VI</u> 2016 - VI
	2014-VI	2015-VI	2016-VI	2017-VI	
ДҮН	20	8	6	0	
Алтанбулаг	2				
Ерөө	5				
Зүүнбүрэн	1				
Мандал	1		3		
Орхон					
Сант	1				
Цагааннуур		5			
Баянгол					
Сайхан	2	1			
Орхонтуул					
Баруунбүрэн					
Шаамар					
Хүдэр	2			1	
Сүхбаатар	5	2		1	
Жавхлант	1			1	
Түшиг					
Хушаат					

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

Сумын нэр	Сүрьеэ				<u>2017 - VI</u> 2016 - VI
	2014-VI	2015-VI	2016-VI	2017-VI	
ДҮН	133	115	122	112	91,8
Алтанбулаг	8	7	9	9	100,0
Ерөө	9	13	2	8	4,0*
Зүүнбүрэн	1	1	1		
Мандал	32	25	32	28	87,5
Орхон	2	1	4	2	50,0
Сант	3		1		
Цагааннуур	7	5	4	7	175,0
Баянгол	10	5	9	5	55,6
Сайхан	4	6	12	8	66,7
Орхонтуул	3	1	6	5	83,3
Баруунбүрэн	1	0	1		
Шаамар	4		5		
Хүдэр		3	2	1	50,0
Сүхбаатар	44	37	34	36	105,9
Жавхлант		2			
Түшиг	3	3		1	
Хушаат	2	6		2	

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.2.5 ХОРТ ХАВДРЫН ӨВЧНӨӨР ӨВЧЛӨГСӨД

Сумын нэр	Хорт хавдрын өвчин				2017 - VI 2016 - VI
	2014-VI	2015-VI	2016-VI	2017-VI	
ДҮН	94	110	118	129	109,3
Алтанбулаг	6	7	9	6	66,7
Ерөө	5	3	4	6	150,0
Зүүнбүрэн	3	5	6	2	33,3
Мандал	19	22	21	22	104,8
Орхон	3	4	4	6	150,0
Сант	3	4	4	6	150,0
Цагааннуур	2	4	5	8	160,0
Баянгол	4	3	5	5	100,0
Сайхан	8	9	12	16	133,3
Орхонтуул	4	5	6	3	50,0
Баруунбүрэн	2	4	3	3	100,0
Шаамар	5	6	5	8	160,0
Хүдэр	3	2	4	6	150,0
Сүхбаатар	25	28	24	25	104,2
Жавхлант	1	1	2	1	50,0
Түшиг	1	2	2	4	2.0*
Хушаат		1	2	2	100,0

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.2.6 ХОРТ ХАВДРЫН ӨВЧЛӨЛИЙН НАС БАРАЛТ

Сумын нэр	Нас баралт				2017 - VI 2016 - VI
	2014-VI	2015-VI	2016-VI	2017-VI	
ДҮН	60	64	70	60	85,7
Алтанбулаг	4	3	4	3	75,0
Ерөө	1	5	5		0,0
Зүүнбүрэн	1	3	3		0,0
Мандал	9	12	15	13	86,7
Орхон	1	2	2		0,0
Сант	2	1	1		0,0
Цагааннуур	3	2	3	1	33,3
Баянгол	1	4	5	2	40,0
Сайхан	6	5	4	9	225,0
Орхонтуул	2	2	3	3	100,0
Баруунбүрэн	2	3	4	2	50,0
Шаамар	4	2	2	6	3.0*
Хүдэр	1		1	3	3.0*
Сүхбаатар	23	16	17	18	105,9
Жавхлант		1			
Түшиг		2			
Хушаат		1	1		0,0

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.2.7 ШИНЭЭР ХЯНАЛТАД ОРСОН ЖИРЭМСЭН ЭХИЙН ТОО

Сумын нэр	Шинээр хяналтанд орсон жирэмсэн эхийн тоо	Үүнээс эхний 3 сартайдаа хяналтанд орсон жирэмсэн эхийн тоо
Дүн	1197	920
Алтанбулаг	61	49
Ерөө	74	63
Зүүнбүрэн	38	30
Мандал	315	237
Орхон	25	22
Сант	18	17
Цагааннуур	68	57
Баянгол	46	42
Сайхан	87	60
Орхонтуул	25	20
Баруунбүрэн	44	42
Шаамар	49	36
Хүдэр	49	45
Сүхбаатар	243	150
Жавхлант	17	14
Түшиг	25	23
Хушаат	13	13

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэндийн газар

1.3. ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ**1.3.1 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙЧҮҮД**, боловсролоор, эхний 6 сарын байдлаар

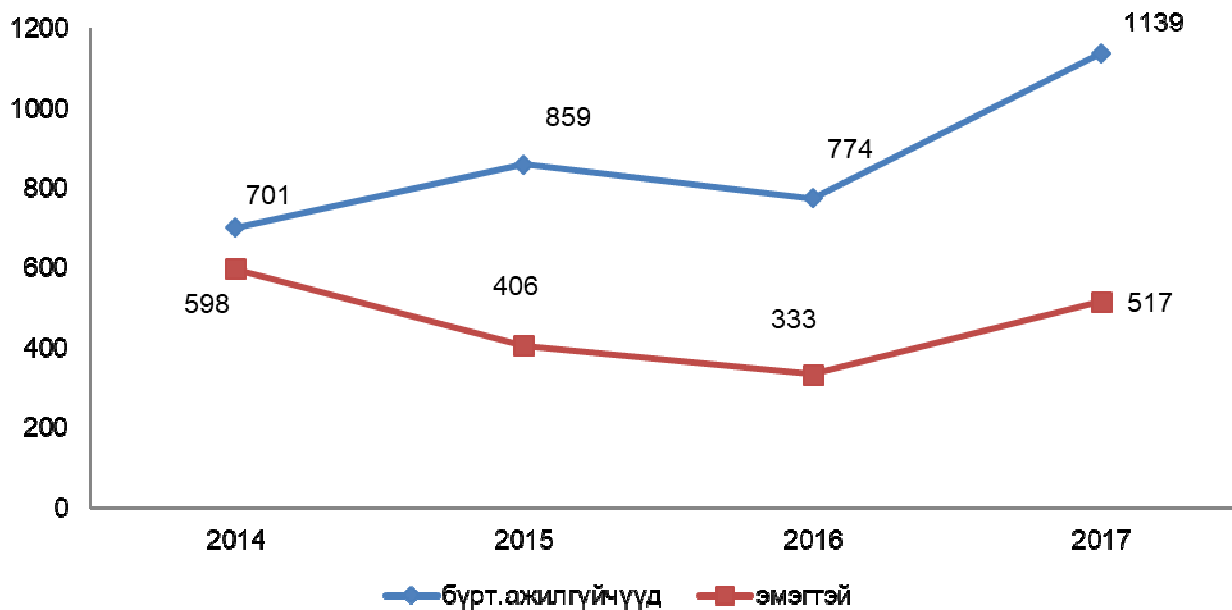
Үзүүлэлт	2014-VI	2015-VI	2016-VI	2017-VI	<u>2017-VI</u> <u>2016-VI</u>
Бүгд	701	859	774	1139	147,2
-үүнээс эмэгтэй	598	406	333	517	155,3
-дээд	183	167	168	321	191,1
-тусгай дунд	53	49	59	87	147,5
-ерөнхий боловсролтой	439	551	438	538	122,8
-мэргэжилтэй ажилчид	117	109	102	186	182,4
-Боловсролгүй	108	1	7	7	100,0

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.3.2 БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙЧҮҮДИЙН ТОО, сумдаар

Сумын нэр	Сарын эхний ажилгүйчүүд	Тухайн сард хасагдсан		Нэмэгдсэн	Сарын эцэс
		Ажилд зуучлагдсан	Идэвхгүйн улмаас хасагдсан		
ДҮН	1266	237	323	433	1139
Алтанбулаг	27	8	9	20	30
Ерөө	58	16	16	23	49
Зүүнбүрэн	29	7	12	14	24
Мандал	346	19	69	62	320
Орхон	25	11	21	18	11
Сант	12	11	1	11	11
Цагааннуур	30	2	9	10	29
Баянгол	117	11	33	28	101
Сайхан	46	15	15	26	42
Орхонтуул	64	19	8	31	68
Баруунбүрэн	8	10	1	10	7
Шаамар	93	11	48	30	64
Хүдэр	21	17	3	21	22
Сүхбаатар	367	65	72	110	340
Жавхланта	13	6	6	10	11
Түшиг	3				3
Хушаат	7	9		9	7

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.3.3 ШИНЭ АЖЛЫН БАЙР

	Бүгд	ХАА, ан агнуур, ОАА, засаг агнуур	Уул уурхай, олборлох үйлдвэр	Боловсруулах үйлдвэр	Цахилгаан, дулаан, усан хангамж	Барилга	Худалдаа, гэр ахуйн засвар, үйлчилгээ	Зочид буудал, зоогийн газар	Тээвэр, холбоо	Санхүүгийн үйл ажиллагаа	мэргэжилийн шинжлэх ухаан техникийн үйл ажиллагаа	Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, албан журмын даатгал	Болорсрол	Эрүүл мэнд, нийгмийн халамж	Нийгэм, бие хүнд үзүүлэх үйлчилгээ
ДҮН	344	60	37	80	0	30	67	12	2	5	1	22	14	5	9
Алтанбулаг	9							2				5		2	
Ерөө	35	7	11				9					1	7		
Зүүнбүрэн	9	4		2			2							1	
Мандал	65			10		29	16					1	6		3
Орхон	11	8		2		1									
Сант	11	3		4				2	1				1		
Цагааннуур	1			1											
Баянгол	39	1	20	2			5	4		1	1	1			4
Сайхан	26			6			10			3		5			2
Орхонтуул	19	14					4	1							
Баруунбүрэн	13	9		2				2							
Шаамар	11	4	3				2					1		1	
Хүдэр	18		3				15								
Сүхбаатар	58			49				1				8			
Жавхлант	11	8		2										1	
Түшиг	0														
Хушаат	8	2					4		1	1					

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.4 НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ**1.4.1 НИЙГМИЙН ХАЛАМЖИЙН САН, сая. төг**

Үзүүлэлт	Зарцуулалт	
	Хүний тоо	Мөнгөн дүн
ДҮН	27853	5474,0
1.Халамжийн тэтгэвэр	2568	1 911,0
2.Нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж	1368	465,6
- Бүтэн өнчин хүүхдийг үрчилж авсан, асран хамгаалж харгалзан дэмжиж байгаа, гэр бүлдээ авч асрамжилж байгаа иргэн	100	44,5
- Хүчирхийллийн улмаас хамгаалалт шаардлагатай болсон хүүхдийг гэр бүлдээ авч асрамжилж байгаа иргэн	5	2,2
- Ахмад настан болон ХБИргэн, ХБХүүхдийн асарч байгаа иргэнд	1263	418,9
3.Нийгмийн халамжийн дэмжлэг туслалцаа шаардлагатай иргэнд үзүүлэх хөнгөлөлт, тусламж	3813	204,1
4. Амьжиргааг дэмжих нөхцөлт мөнгөн тусламж	1287	333,4
5.Алдар цолтой ахмадуудад үзүүлсэн хөнгөлөлт, тусламж	39	40,0
- Жирэмсэн болон нярай хүүхэдтэй эхчүүдэд олгосон мөнгө	2821	508,3
- Алдарт эхийн одонтой эхчүүдэд олгосон мөнгө	8236	1093,4
6.Ахмад настны НХТХ-ийн дагуу олгогдож буй хөнгөлөлт, тусламж	7430	856,5
7.Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний НХТХ-ийн дагуу олгож буй хөнгөлөлт, тусламж	291	61,7

Эх үүсвэр: Аймгийн Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний газар

1.4.2 НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ОРЛОГО, АВЛАГА, сая.төг, сумдаар

Сумын нэр	НДШ-ийн орлого			НДШ-ийн авлага		
	Төл	Гүй	Хувь	А/а нэгж	Төсөв	Бүгд
ДҮН	13 751,0	14 270,5	103,8	7 562,6	104,1	7 666,7
Алтанбулаг	208,8	257,8	123,5	14,6	8,0	22,6
Ерөө	348,0	410,6	118,0	86,5	0,4	86,9
Зүүнбүрэн	153,1	156,2	102,0	7,0		7,0
Мандал	3 828,0	3 843,9	100,4	218,6	1,3	219,9
Орхон	102,1	106,3	104,1	5,7	3,4	9,1
Сант	120,6	143,7	119,2	6,2	0,7	6,9
Цагааннуур	408,3	373,8	91,6	214,5	2,5	217,0
Баянгол	324,8	349,9	107,7	81,9		81,9
Сайхан	1 995,2	2 062,2	103,4	5 808,7	1,4	5 810,1
Орхонтуул	178,6	207,5	116,2	5,9	0,9	6,8
Баруунбүрэн	171,7	209,6	122,1	48,8	0,2	49,0
Шаамар	241,2	296,6	123,0	1,9	1,8	3,7
Хүдэр	157,8	195,2	123,7	21,5		21,5
Сүхбаатар	4 152,8	4 455,5	107,3	951,6	80,4	1 032,0
Жавхлант	113,8	137,7	121,0	64,2		64,2
Түшиг	143,8	165,7	115,2	17,5	3,1	20,6
Хушаат	146,2	162,5	111,1	7,5		7,5
ТХИ	956,2	735,8	77,0			

Эх үүсвэр: Аймгийн Эрүүл мэнд, Нийгмийн даатгалын хэлтэс

1.5 ГЭМТ ХЭРЭГ**1.5.1 БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРГИЙН ТОО, сумдаар, эхний 6 сарын байдлаар**

Сумын нэр	Гэмт хэргийн тоо				2017-VI 2016-VI
	2014-VI	2015-VI	2016-VI	2017-VI	
ДҮН	398	395	320	352	110,0
Алтанбулаг	20	21	25	26	104,0
Ерөө	27	17	19	22	115,8
Зүүнбүрэн	5	10	7	6	85,7
Мандал	89	108	109	104	95,4
Орхон	12	9	10	12	120,0
Сант	11	5	16	8	50,0
Цагааннуур	14	20	13	5	38,5
Баянгол	30	21	23	31	134,8
Сайхан	48	37	37	35	94,6
Орхонтуул	12	12	16	6	37,5
Баруунбүрэн	17	20	9	4	44,4
Шаамар	14	7	12	6	50,0
Хүдэр	8	13	4	13	3.2*
Сүхбаатар	78	74		61	
Жавхлант	4	8	9	3	33,3
Түшиг	2	5	8	6	75,0
Хушаат	5	8	3	4	133,3
Бусад аймаг	2	0	0		

Эх үүсвэр: Аймгийн Цагдаагийн газар

1.5.2 БҮРТГЭГДСЭН ЗАХИРГААНЫ ЗӨРЧИЛ, сумдаар, эхний 6 сарын байдлаар

Сумын нэр	Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг	Бүртгэгдсэн захиргааны зөрчил бүгд	Үүнээс торгуулсан		Т/Х жолоодох эрх хассан
			Иргэн	ААНБ	
ДҮН	125	12705	12195	29	481
Алтанбулаг	7	332	307		25
Ерөө	6	365	342	2	21
Зүүнбүрэн	2	26	23	1	2
Мандал	35	2484	2354	3	127
Орхон	5	60	57		3
Сант	3	27	24		3
Цагааннуур	1	54	48	2	4
Баянгол	9	2113	2077		36
Сайхан	13	1358	1 310	3	45
Орхонтуул	1	76	75		1
Баруунбүрэн		49	42		7
Шаамар	1	1153	1 124		29
Хүдэр	5	57	57		
Сүхбаатар	30	3788	3599	16	173
Жавхлант	1	77	73		4
Түшиг	3	39	38	1	
Хушаат	3	24	22	1	1
Бусад аймаг		623	623		

Эх үүсвэр: Аймгийн Цагдаагийн газар

1.5.3 БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, төрлөөр, сумдаар, эхний 6 сарын байдлаар

Сумын нэр	Тоогоор					
	Хүний амь бие эрүүл мэндийн эсрэг г/х	Нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг г/х	Өмчлөх эрхийн эсрэг г/х	Үүнээс малын хулгай	Тээврийн хэрэгслийн хөд-ний аюулгүй байдлын эсрэг г/х	Бусад
ДҮН	129	11	127	23	41	67
Алтанбулаг	10		3		4	9
Ерөө	9		5	1	8	1
Зүүнбүрэн	4		3	1		
Мандал	39	5	41	5	4	20
Орхон	5		11	5		1
Сант	2	1	2		2	1
Цагааннуур	2		3	1		1
Баянгол	4	1	11	3	10	8
Сайхан	9	2	17	3	5	5
Орхонтуул	2		7	3		
Баруунбүрэн			2		1	1
Шаамар	3		1		2	
Хүдэр	6	1				6
Сүхбаатар	27	1	16		4	13
Жавхлант	1		1		1	
Түшиг	3		2			1
Хушаат	3		2	1		
Бусад аймаг						

Эх үүсвэр: Аймгийн Цагдаагийн газар

1.5.4. ШҮҮХИЙН ШҮҮН ТАСЛАХ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

дүн	бүгд	шийдвэрлэсэн хэргийн тоо		
		эрүүгийн хэрэг	иргэний хэрэг	захиргааны хэрэг
аймгийн дүн	522	64	441	17

дүн	хянан шийдвэрлэсэн бүх хэрэг	давж заалдах шатны шүүх		
		эрүүгийн хэрэг	иргэний хэрэг	захиргааны арга хэмжээ
аймгийн дүн	75	47	28	

дүн	ял шийтгүүлсэн хүний тоо		өргөдөл, гомдол, хүсэлт	
	бүгд	үүнээс: эмэгтэй	хүлээн авсан	шийдвэрлэсэн
аймгийн дүн	76	12	213	209

Эх үүсвэр: Аймгийн Шүүхийн газар

1.5.5. ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭР ГҮЙЦЭТГЭХ АЛБАНЫ МЭДЭЭ

гүйцэтгэх бичиг баримт	оны эхний үлдэгдэл	нэмэгдсэн	хасагдсан	үлдэгдэл
Гүйцэтгэх хуудас /тоо/	279	187	16	450
Мөнгөн дүн /сая төг/	1831,7	1141,5	228,8	2744,4

гүйцэтгэх бичиг баримт	биелүүлбэл зохих	бодитой биелүүлсэн	хувь	үлдэгдэл
Гүйцэтгэх хуудас /тоо/	450	149	33,1	301
Мөнгөн дүн /сая төг/	2744,4	434,2	15,8	2310,2

Эх үүсвэр: Аймгийн Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар

1.5.6. ШША-НЫ КРИМИНАЛИСТИКИЙН ШИНЖЭЭЧ НАРЫН АЖЛЫН ТАЙЛАН

	нийт шинжилгээ				
	бүгд	гарын мөр	мөр судлал	бичиг баримт	бусад
аймгийн дүн	47	14	25	8	

	хэргийн газрын үзлэгт оролцсон тоо				
	бүгд	хүний амь нас хохирсон	хулгайлах	зам тээврийн осол	бусад
аймгийн дүн	326	100	67	105	54

Эх үүсвэр: Аймгийн Шүүхийн шинжилгээний алба

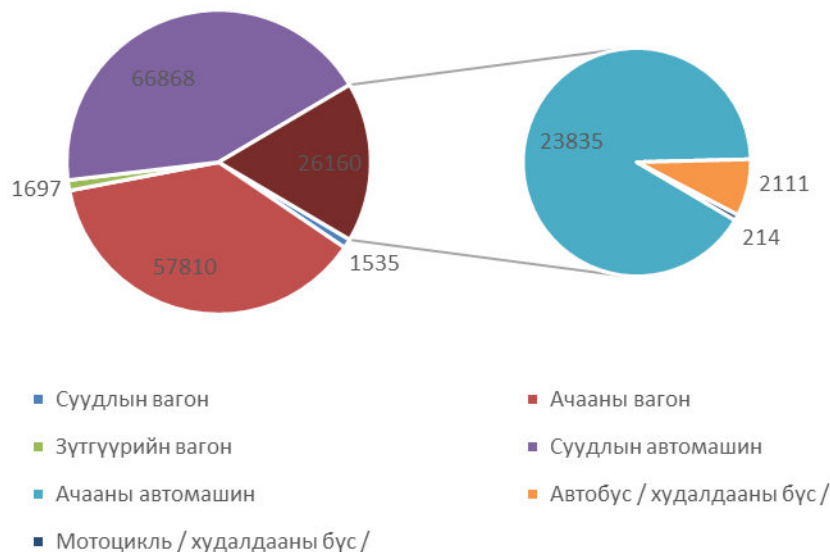
1.6 ХИЛЭЭР ОРСОН, ГАРСАН ИРГЭД

1.6.1 ХИЛИЙН БООМТООР НЭВТЭРСЭН ЗОРЧИГЧ, ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЭЛ

Үзүүлэлт	Орсон		Гарсан		Бүгд		$\frac{2017-VI}{2016-VI}$
	2016-VI	2017-VI	2016-VI	2017-VI	2016-VI	2017-VI	
Суудлын вагон	957	774	937	761	1894	1535	81,0
Ачааны вагон	29490	31574	28915	26236	58405	57810	99,0
Зүтгүүрийн вагон	1081	855	1086	842	2167	1697	78,3
Суудлын автомашин	43329	32702	44745	34166	88074	66868	75,9
Ачааны автомашин	16522	11679	17151	12156	33673	23835	70,8
Автобус / худалдааны бүс /	1609	1024	1606	1087	3215	2111	65,7
Мотоцикль / худалдааны бүс /	547	104	536	110	1083	214	19,8
Зорчигч монгол	213261	94983	217862	96715	431123	191698	44,5
гадаад	24097	15379	24589	11790	48686	27169	55,8
Ачаа тээш /мян.тн /	1827,8	1631,7	328,7	351,1	2157	1983	91,9

Эх үүсвэр: Аймгийн Гаалийн газар

Хилээр нэвтэрсэн тээврийн хэрэгсэл, эхний хагас жилийн байдлаар

II. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

2.1 МӨНГӨ, ЗЭЭЛ

2.1.1 АРИЛЖААНЫ БАНКУУДЫН МЭДЭЭ, сая төг

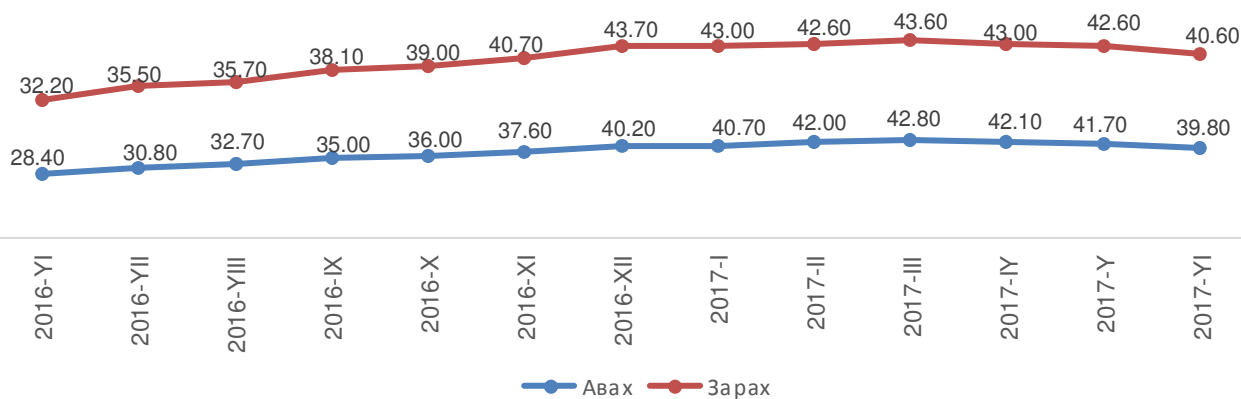
Банкууд	Цуяауд		Зээлийн өрийн үлдэгдэл	Чанаргүй зээл	Иргэдийн мөнгөн хадгаламж	Харилцахын үлдэгдэл
	Орлого	Зарлага				
ДҮН	57 714,4	58 019,3	216 091,7	5 466,5	67 655,8	31 831,3
1.Хаан банк СБ	12 092,2	11 018,1	79 017,3	1 128,9	19 122,8	9 493,1
2.Хаан банк ЗХ	7 627,9	8 265,2	38 053,1	588,5	10 440,8	11 003,2
3.ХХБанк ЗХ	1 600,8	1 584,4	4 557,0	11,9	2 297,6	2 328,4
4.ХХБанк Хөтөл	3 512,5	3 413,3	5 137,8	381,1	1 245,2	883,6
5.Төрийн банк СБ	20 728,8	20 718,9	41 301,2	937,2	12 905,1	4 316,4
6.Төрийн банк ЗХ	6 723,7	7 406,6	9 646,4	62,4	3 947,9	1 223,1
7.Хас банк СБ	1 363,2	1 470,3	11 400,6	535,1	5 626,5	719,5
8.Хас банк ЗХ	1 037,8	910,0	10 489,0	253,6	4 684,4	329,7
9.Хас банк Хөтөл	616,6	669,0	5 248,2	413,3	1 994,1	196,9
10.Голомт банк	2 301,1	2 383,1	10 436,2	1 114,7	4 472,6	1 234,9
11.Капитал банк	109,8	180,4	804,9	39,8	918,8	102,5

Эх үүсвэр: Дархан-Уул аймаг Монгол банк

2.1.2 АРИЛЖААНЫ БАНКНЫ ВАЛЮТЫН ХАНШ, 7-р сарын 5-ны байдлаар

Валютын нэр	Хаан банк	
	Авах	Зарах
1.рубль	39,8	40,6
2.Доллар	2372,0	2390,0
3.Евро	2667,0	2739,0
4.Юань	348,0	353,0
5.Иен	20,8	21,4
6.Английн фунт	3041,0	3129,0
7.Вон	2,0	2,1
8.Швейцарь франк	2435,0	2504,0

Рублийн ханш, төг

2.2 АЙМГИЙН НЭГДСЭН ТӨСӨВ, ТАТВАР

2.2.1 АЙМГИЙН ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

Үзүүлэлтүүд	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь
Орон нутгийн төсвийн нийт орлого	9 481,8	11 728,1	123,7
Үүнээс: Аймгийн төсвийн орлого	6 648,6	5 928,2	89,2
Орон нутгийн төсвийн нийт зарлага	45 343,0	37 676,1	83,1
- Аймгийн төсвийн зарлагын дүн	11 738,1	9 106,3	77,6
- Аймгийн ОНХСангийн зарцуулалт	338,4	282,5	83,5
- Аймгийн авто замын хөрөнгө оруулалт	548,6		0,0
- Аймгийн орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт	1 626,9	210,2	12,9
Улсын төсвөөс олгосон ОНХСангийн орлогын шилжүүлэг	1 321,8	792,8	60,0
Улсын төсвөөс олгосон санхүүгийн дэмжлэг	2 000,0	2 000,0	100,0
Улсын төсвөөс олгосон тусгай зориулалтын шилжүүлэг	25 029,3	25 029,3	100,0
- Ерөнхий боловсролын сургууль	13 030,9	13 030,9	100,0
- Хүүхдийн цэцэрлэг	6 797,3	6 797,3	100,0
- Эрүүл мэндийн байгууллага	2 802,6	2 802,6	100,0
- Соёлын байгууллагуудын	1 564,9	1 564,9	100,0
- ГХБХБГазар	114,1	114,1	100,0
- ГБХЗХГазар	166,5	166,5	
- Биеийн тамир спортын байгууллага	553,0	553,0	100,0
Төсвийн байгууллагуудад олгосон тусгай зориулалтын шилжүүлэг	25 029,3	25 029,3	100,0
- Ерөнхий боловсролын сургууль	13 030,9	13 030,9	100,0
- Хүүхдийн цэцэрлэг	6 797,3	6 797,3	100,0
- Эрүүл мэндийн байгууллага	2 802,6	2 802,6	100,0
- Соёлын байгууллагуудын	1 564,9	1 564,9	100,0
- ГХБХБГазар	114,1	114,1	100,0
- ГБХЗХГазар	166,5	166,5	100,0
- Биеийн тамир спортын байгууллага	553,0	553,0	100,0
Сумдад олгосон санхүүгийн дэмжлэг	1 698,0	1 698,0	100,0
Сумдад олгосон орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэг	1 117,9	1 115,7	99,8
Аймгийн нийт ангилагдаагүй зардал	469,9	469,9	100,0
Үүнээс: Аймгийн Засаг даргын нөөц	314,1	314,1	100,0
Тусгай сангуудын зарлага	616,3	145,8	23,7

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

2.2.2 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГЫН МЭДЭЭ, сумдаар, сая. төг

Сумын нэр	Орон нутгийн төсвийн орлого			Орон нутгийн төсвийн зарлага		
	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл	хувь	төлөвлөгөө	гүйцэтгэл	хувь
ДҮН	2 833,1	5 799,8	204,7	33 604,9	28 569,7	85,0
Алтанбулаг	224,6	164,0	73,0	1 331,7	1 220,1	91,6
Ерөө	647,9	780,4	120,5	2 356,7	1 774,5	75,3
Зүүнбүрэн	15,5	15,0	96,8	981,8	847,4	86,3
Мандал	1 011,3	1 609,5	159,2	6 615,0	6 229,5	94,2
Орхон	24,9	12,8	51,4	829,6	690,2	83,2
Сант	25,7	12,9	50,2	822,0	693,2	84,3
Цагааннуур	45,7	31,0	67,8	1 364,3	1 215,0	89,1
Баянгол	71,7	81,3	113,4	1 385,7	1 274,0	91,9
Сайхан	165,5	164,8	99,6	2 805,4	2 704,3	96,4
Орхонтуул	32,3	36,7	113,6	1 166,3	1 065,2	91,3
Баруунбүрэн	58,4	43,1	73,8	1 100,4	890,4	80,9
Шаамар	33,4	56,8	170,1	1 725,9	1 508,3	87,4
Хүдэр	136,3	2 441,0	17,9*	3 497,0	1 404,1	40,2
Сүхбаатар	235,7	272,4	115,6	5 234,7	5 014,0	95,8
Жавхлант	16,2	19,9	122,8	794,3	704,3	88,7
Түшиг	61,5	39,7	64,6	805,9	700,7	86,9
Хушаат	26,5	18,5	69,8	788,2	634,5	80,5
Аймгийн төсөв	6 648,6	5 928,2	89,2	11 738,1	9 106,3	77,6
НИЙТ ДҮН	9 481,7	11 728,0	123,7	45 343,0	37 676,0	83,1

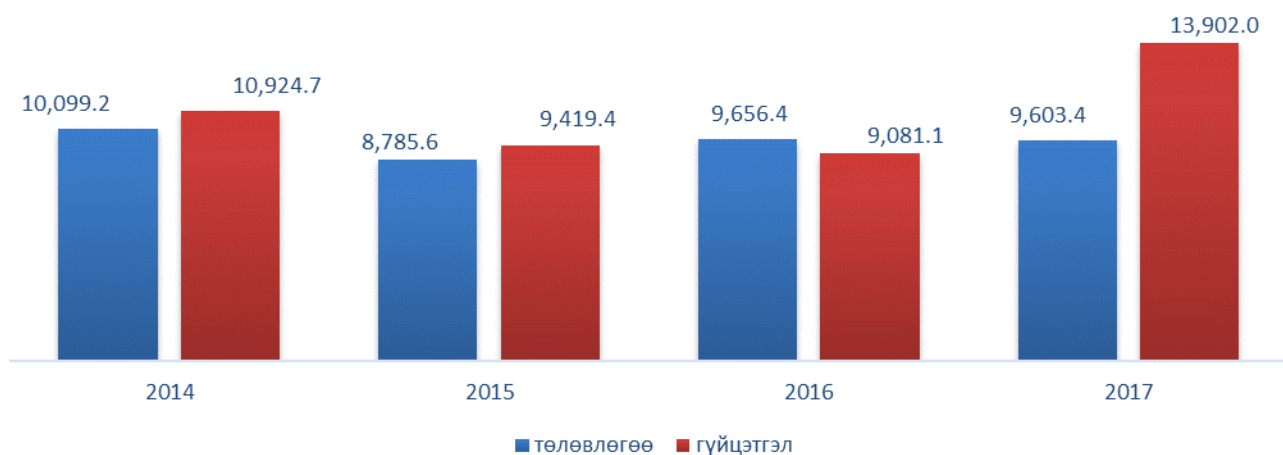
2.2.3 ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГУУДЫН ӨГЛӨГ АВЛАГЫН МЭДЭЭ, сая төг

Сумын нэр	Авлага			Өглөг		
	Нийт	Орон нутаг	ТЗШ	Нийт	Орон нутаг	ТЗШ
Дүн	31,3	19,5	11,8	332,2	104,3	227,9
Алтанбулаг	-	-	-	5,4	-	5,4
Ерөө	1,5	1,5	-	60,2	19,6	40,6
Зүүнбүрэн	-	-	-	1,6	1,5	0,1
Мандал	1,1	-	1,1	48,9	4,2	44,7
Орхон	5,8	-	5,8	3,5	3,5	-
Сант	0,4	0,1	0,3	17,8	9,8	8,0
Цагааннуур	4,2	-	4,2	15,2	12,7	2,5
Баянгол	-	-	-	21,3	0,1	21,2
Сайхан	-	-	-	48,2	6,1	42,1
Орхонтуул	-	-	-	6,7	4,6	2,1
Баруунбүрэн	11,3	11,2	0,1	20,2	12,7	7,5
Шаамар	-	-	-	15,0	7,6	7,4
Хүдэр	-	-	-	4,6	0,4	4,2
Сүхбаатар	6,7	6,4	0,3	52,5	18,4	34,1
Жавхлант	0,3	0,3	-	1,1	0,6	0,5
Түшиг	-	-	-	10,0	2,5	7,5
Хушаат	-	-	-	-	-	-
Аймгийн төсөв	0,6	-	0,6	29,8	18,9	10,9
НИЙТ ДҮН	31,9	19,5	12,4	362,0	123,2	238,8

Эх үүсвэр: Аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс

2.2.4 ТАТВАРЫН ОРЛОГЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ, сая.төг

Сумын нэр	2016	Орлогын нийт дүн		
		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь
ДҮН	9 081,1	9 603,4	13 902,0	144,8
Алтанбулаг	308,2	330,8	274,6	83,0
Ерөө	769,5	1 112,0	1 419,1	127,6
Зүүнбүрэн	69,0	84,7	79,4	93,7
Мандал	2 051,3	2 135,5	3 513,2	164,5
Орхон	65,6	83,6	62,7	75,0
Сант	62,1	78,8	47,9	60,8
Цагааннуур	238,7	224,7	237,5	105,7
Баянгол	511,6	354,3	495,6	139,9
Сайхан	1 150,2	1 367,5	976,5	71,4
Орхонтуул	100,9	125,4	118,6	94,6
Баруунбүрэн	103,5	155,5	152,8	98,3
Шаамар	152,1	128,5	175,8	136,8
Хүдэр	238,5	233,6	2 581,8	1105,2
Сүхбаатар	2 934,1	2 858,2	3 477,4	121,7
Жавхлант	57,9	88,2	67,2	76,2
Түшиг	207,8	166,7	137,4	82,4
Хушаат	60,1	75,4	84,5	112,1

Татварын орлогын дүн, төлөвлөгөө гүйцэтгэлээр

2.2.5. БҮРТГЭЛТЭЙ АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ТОО

сумдын нэрс	ХК ХХК	ББН ЗБН	хоршо о	ТӨҮГ ОНӨҮ Г	салба р төл газар	Төсөв т газар	ТББ ОН Б	шаши н	са н	бүгд
ДҮН	1815	258	163	16	463	229	226	25	36	3231
Алтанбулаг	74	10	5		7	10	3	1	3	113
Ерөө	112	7	13	2	59	13	11	2	3	222
Зүүнбүрэн	34	9	6	1	13	5	3		2	73
Мандал	390	53	24	2	52	42	30	4	9	606
Орхон	28	25	8		22	5	1		1	90
Сант	20	13	9		15	6				63
Цагааннуур	65	5	12	1	8	7	3			101
Баянгол	82	13	15	1	39	7	10	3	1	171
Сайхан	178	12	10		59	18	25	3	2	307
Орхонтуул	27	16	11	1	30	9	3	1	1	99
Баруунбүрэн	29	8	4		17	8	2	2	1	71
Шаамар	42	19	13		18	12	7	1		112
Хүдэр	71	12	4	2	31	6	4		4	134
Сүхбаатар	531	48	17	6	71	66	112	8	6	865
Жавхлант	52	1	5		11	5	2			76
Түшиг	38	1	3		7	5	5		1	60
Хушаат	41	6	4		4	5	5		2	67
Бусад	1									1

Эх үүсвэр: Аймгийн Татварын газар

2.2.6. ТАТВАР ТӨЛӨГЧИЙН БҮРТГЭЛИЙН ХӨДӨЛГӨӨН

хариуцлагын хэлбэр	жилийн эхэнд	нэмэгдсэн	хасагдсан	улирлын эцэст
ДҮН	3100	135	3	3232
ХХК	1714	86	1	1799
ХК	16			16
ББН	189	17		206
ЗБН	47	6		53
Хоршоо	160	2	2	160
Хад. зээлийн хоршоо	3			3
ОНӨҮГ. ТӨҮГ	14	2		16
Салбар	461	2		463
Сан	36			36
ТББ, ОНБ, шашин	233	18		251
Төсөвт газар	227	2		229

Эх үүсвэр: Аймгийн Татварын газар

2.3. ГАДААД ХУДАЛДАА

2.3.1 СЭЛЭНГЭ ДЭХ ГААЛИЙН ГАЗРААР ДАМЖСАН ГАДААД ХУДАЛДАА, эхний хагас жилийн байдлаар

Бараа эргэлт	Импорт /мян. \$/		Экспорт /мян.\$/		Нийт эргэлт /мян.\$/		2017-VI 2016-VI
	2016-VI	2017-VI	2016-VI	2017-VI	2016-VI	2017-VI	
Сүхбаатар боомт	11384,3	48299,2	178,9	449,1	11563,2	48748,3	4,2*
Алтанбулаг боомт	51175,6	64096,8	174,8	347,5	51530,4	64444,3	125,1
Алтанбулаг / Чөлөөт бүс /	365,6	165,08			365,6	165,1	45,2
Дүн	62925,5	112561,1	353,7	796,6	63279,2	113357,7	179,1

Эх үүсвэр: Аймгийн Гаалийн ерөнхий газар

2.4 ҮНЭ

2.4.1 АЙМГИЙН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС

Хэрэглээний үнийн индекс	2017-VI 2016-VI	2017-VI 2016-XII	2017-VI 2017-V
Аймгийн ерөнхий индекс	103,4	105,0	99,1
01. ХҮНСНИЙ БАРАА, СОГТУУРУУЛАХ БУС УНДАА	101,7	107,5	96,7
02. СОГТУУРУУЛАХ УНДАА, ТАМХИ, МАНСУУРУУЛАХ БОДИС	103,9	103,9	100,1
03. ХУВЦАС, БЭС БАРАА, ГУТАЛ	101,5	101,1	99,9
04. ОРОН СУУЦ, УС, ЦАХИЛГААН, ХИЙН БОЛОН БУСАД ТҮЛШ	100,9	100,7	99,9
05. ГЭР АХУЙН ТАВИЛГА, ГЭР АХУЙН БАРАА	106,8	106,9	100,2
06. ЭМ, ТАРИА, ЭМНЭЛГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	110,7	108,0	104,0
07. ТЭЭВЭР	108,4	109,3	100,0
08. ХОЛБООНЫ ХЭРЭГСЭЛ, ШУУДАНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ	98,9	100,3	100,0
09. АМРАЛТ, ЧӨЛӨӨТ ЦАГ, СОЁЛЫН БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	100,9	100,8	100,2
10. ЗОЧИД БУУДАЛ, НИЙТИЙН ХООЛ, ДОТУУР БАЙРНЫ ҮЙЛЧИЛГЭЭ	105,7	105,7	101,4
11. БУСАД БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	108,8	106,7	100,6

2.4.2 ӨРГӨН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ БАРАА, БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНЭ, мян.төг

Өргөн хэрэглээний барааны нэр төрөл	2017-V	2017-VI	<u>2017-VI</u> <u>2017-V</u>
1.ХҮНСНИЙ БАРАА			
1 Талх, гурил, будаа			
Гурил /савласан, кг/	1250	1250	100,0
Талх /орон нутгийн, ш/	1100	1100	100,0
Нарийн боов /кг/	2150	2200	102,3
Будаа /кг/	2500	2400	96,0
Элсэн чихэр /кг/	2300	2300	100,0
2 МАХ МАХАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН			
Хонины мах /кг/	6500	6000	92,3
Үхрийн мах /кг/	7800	7500	96,2
Адууны мах /кг/	6000	6000	100,0
Ямааны мах /кг/	5000	5000	100,0
Дотор мах, цувдай /цусгүй/	3000	3000	100,0
Хиам /чанасан, кг/	10000	10000	100,0
3 СҮҮ, СҮҮН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, ӨНДӨГ			
Сүү /задгай, л/	1200	800	66,7
Сүү / савласан, л/	2500	2500	100,0
Тараг /задгай, л/	2500	1200	48,0
Хорхой ааруул /задгай, чихэртэй, кг/	13000	13000	100,0
Айраг /л/	3500	3500	100,0
Хуурай сүү /кг, Орос, 25% тослогтой/	4000	4000	100,0
Өндөг /ш/	300	320	106,7
4 Бүх төрлийн өөх тос	4900	4900	
Ургамлын тос /л/	3800	3800	100,0
Өөхөн тос /кг/	1800	1800	100,0
Шар тос /кг/	10000	10000	100,0
Масло /задгай, кг/	4000	4000	100,0
5 ХҮНСНИЙ НОГОО			
Төмс /кг/	600	750	125,0
Лууван /кг/	500	1100	220,0
Манжин /кг/	1000	1000	100,0
Байцаа /кг/	1300	1500	115,4
Сонгино /кг/	1500	1500	100,0
Өргөст хэмх /шилтэй, дарсан/	3300	3300	100,0
Алаг салат /шилтэй, Urbanek, 630гр/	2600	2600	100,0
6 ШАТАХУУН			
Бензин А - 80	1480	1480	100,0
Бензин А - 92	1630	1630	100,0
Дизелийн түлш	1720	1720	100,0

2.4.3 БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛЫН ҮНЭ, ХАНШ, төгрөгөөр

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2016-VI	2017- VI	<u>2017-VI</u> <u>2016-VI</u>
Цемент / 50 кг /	кг	11000	13000	118,2
Шохой	кг	700	750	107,1
Будаг	литр	3300-6500	3000-3500	
Обой	ширхэг	6500-20000	7500	
Хадаас	кг	3000	3100	103,3
Цонхны шил	м2	18000	20000	111,1
Хаалга / модон /	ширхэг	65000	100.000-200.000	
/ бүргэд /	ширхэг	180000-350000	300.000-400.000	
Шалны хулдаас	метр	6500-26000	4800-16000	
Замаск / 25 кг /	кг	6500	5500	84,6
Цахилгааны утас / орос /	метр	2000	1300	65
Багс	ширхэг	700-2000	300-2500	
Тараган цавуу	кг		2000-3000	

2.4.4 ОРОН СУУЦНЫ ҮНЭ, ХАНШ, сая төгрөг

Байршил	Өрөөний тоо	2016-VI	2017- VI	<u>2017-VI</u> <u>2016-VI</u>
	1	38,0	38,0	100,0
Цэнхэр таван давхар	2	54,5	50,0	91,7
	3	64,0	63,0	
	1	36,0	40,0	111,1
	2	50,0	58,0	116,0
Шар таван давхар	3	72,0	80,0	111,1
	4	85,0	98,0	115,3
	1	35,0	30,0	85,7
Төмөр замын таван давхар	2	50,0	50,0	100,0
	3	68,0	63,0	92,6
	1	40,0	36,0	90,0
Долоон давхар	2	57,0	58,0	101,8
	3	80,0	78,0	97,5
Арван давхар	2	65.0-79.0	75,0	
	3	87.0-120.0	120,0	
Хашаа байшин	төвд	12.0-18.0	20,0	
	хороололд	10.0-17.0	18,0	
Цэвэр, бохир устай, халаалттай хувийн орон сууц		100,0	100,0	100,0

2.4.5 Хот хоорондын таксины үнэ, төг

Чиглэл	1 зорчигч /мян.төг/
Сүхбаатар - Алтанбулаг	2500
Сүхбаатар - Дархан / микроавтобус /	8000
Сүхбаатар - Дархан / такси /	10000
Сүхбаатар - Шаамар	2500
Сүхбаатар - Зүүнбүрэн / микроавтобус /	6000
Сүхбаатар - Цагааннуур / микроавтобус /	7000
Сүхбаатар - Түшиг / микроавтобус /	12000
Сүхбаатар сум дотор / корпус, хороолол /	500-1000
Сүхбаатар сум дотор / такси /	1000-2500

Эх үүсвэр: Авто тээврийн үндэсний төв Сэлэнгэ салбар

2.4.6 ҮҮРЭН ТЕЛЕФОН УТАСНЫ ТАРИФ, төгрөгөөр

Үзүүлэлт	Сүлжээн дотор /1 минутын үнэ/	Бусад сүлжээнд / 1 минутын үнэ /	Мессэж сүлжээндээ
Мобиком /Багцын дундаж/	0-50	70	19
Скайтель	0-30	30-70	20
Юнитель	0-35	70	20
Жи мобиль	0-10	50	15

3. ЭДИЙН ЗАСГИЙН СТАТИСТИКИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ**3.1 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ****3.1.1 ТАРИАЛАЛТЫН МЭДЭЭ**, сумаар

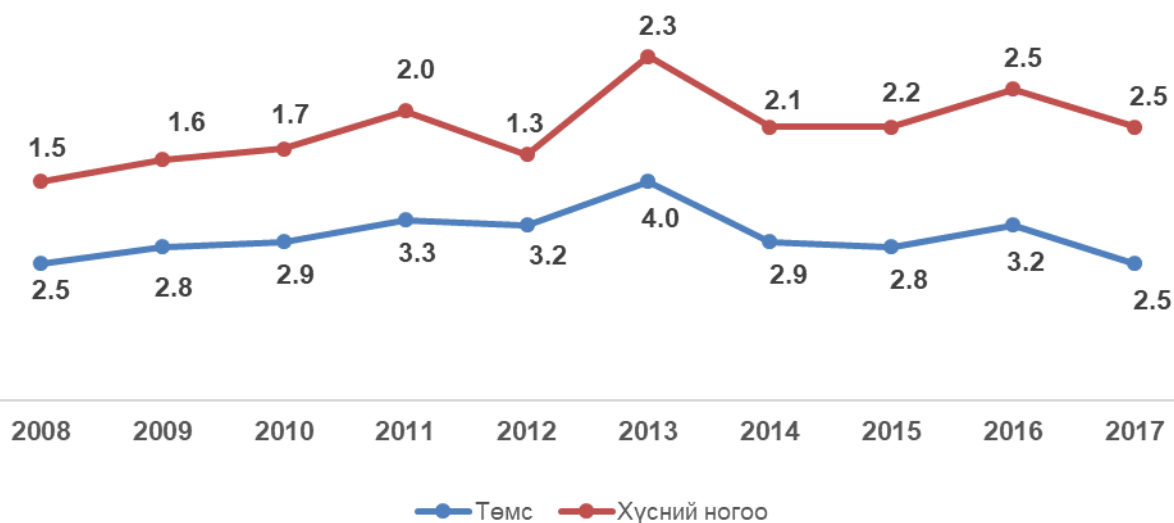
Сум	2014 - VI	2015 - VI	2016 - VI	2017 - VI	га-аар
					<u>2017-VI</u> 2016-VI
Үр тариа					
ДҮН	142191.25	152912.6	147336.56	157798.13	107.1
Алтанбулаг	4680	5260	6264	5378	85.9
Ерөө	12295	12067	11179	13617.2	121.8
Зүүнбүрэн	6455.2	8016	8488	9608	113.2
Мандал	6816.05	7242	6611.56	7912.93	119.7
Орхон	9928	9375	8215	8282	100.8
Сант	3384	4995.2	3058	3554	116.2
Цагааннуур	30246	28669	22954	30225	131.7
Баянгол	6478	6804	5090	7499	147.3
Сайхан	12590	10595	15866	13386	84.4
Орхонтуул	10889	13520	12275	13095	106.7
Баруунбүрэн	8515	11506	9907	11050	111.5
Шаамар	2339	1405.4	1200	1971	164.3
Хүдэр	4718	5298	7828	5182	66.2
Жавхлант	4349	6549	5870	8005	136.4
Түшиг	11333	8828	7963	6657	83.6
Хушаат	7176	12783	14568	12376	85.0
ТӨМС					
ДҮН	2936	2895	3268	2572.4	78.7
Алтанбулаг	85	91	96.5	56	58.0
Ерөө	150	71	73.6	89	120.9
Зүүнбүрэн	50	59	105	35.6	33.9
Мандал	700	642	600.9	600	99.9
Орхон	300	340	340	305	89.7
Сант	190	186	261	210	80.5
Цагааннуур	240.0	339.0	523.4	221.63	42.3
Баянгол	153.0	147	132.1	94.7	71.7
Сайхан	400	420	385	256	66.5
Орхонтуул	18	20	34.2	32	93.6
Баруунбүрэн	85	95	95	95	100.0
Шаамар	130	64	98.6	90.42	91.7
Хүдэр	100	100	80	80	100.0
Сүхбаатар	77	77	78	75	96.2
Жавхлант	23	30	64	61	95.3
Түшиг	25	28	25	25	100.0
Хушаат	210	186	275.6	246	89.3

3.1.12 -ийн үргэлжлэл

Сум	2014 - VI	2015 - VI	2016 - VI	2017 - VI	<u>2017-VI</u> 2016-VI
Хүнсний ногоо					
ДҮН	2148.2	2225.7	2565.4	2543.0	99.1
Алтанбулаг	38.85	40.5	57.55	39.312	68.3
Ерөө	115	168	70	75.3	107.6
Зүүнбүрэн	127.41	173	298.05	274.43	92.1
Мандал	447.85	406.4	401.7	389.5	97.0
Орхон	111	120	121	195	161.2
Сант	180.29	171.5	259.3	138.1	53.3
Цагааннуур	144.6	139.8	199.3	344.42	172.8
Баянгол	122.6	117.0	86.7	88.9	102.5
Сайхан	234.21	275.0	277	243.6	87.9
Орхонтуул	37	42	62.9	49.07	78.0
Баруунбүрэн	43	45	60	77	128.3
Шаамар	233	187	255.7	230.916	90.3
Хүдэр	49	51	38	48	126.3
Сүхбаатар	50	51	52	57.822	111.2
Жавхлант	82	96	141	87	61.7
Түшиг	22.4	25.0	24	22	91.7
Хушаат	110	117	161.15	182.6	113.3

Төмс, Хүнсний ногоо тариалалт /мян.га/

3.1.2 ТӨЛЛӨЛТ, малын төрлөөр, эхний 6 сарын байдлаар

Малын төрлөөр	Төллөсөн эх, толгойгоор				Төллөлтийн хувь
	2014 - VI	2015 - VI	2016 - VI	2017 - VI	2017 - VI
Бүгд	538 345	568 887	576 910	531 778	72,5
Ингэ	55	70	81	73	42,0
Гүү	16 093	17253	18141	17094	58,6
Үнээ	52 787	63401	59579	61808	66,1
Эм хонь	277 375	291106	296251	273226	75,5
Эм ямаа	192 035	197057	202858	179577	72,2

3.1.3 МАЛ ТӨЛЛӨЛТ, сумдаар

Сумын нэр	Төллөсөн эх, толгойгоор				Төллөлтийн хувь
	2014 - VI	2015 - VI	2016 - VI	2017 - VI	2017 - VI
Дүн	538 345	568 887	576 910	531 778	72,5
Алтанбулаг	13 446	15 671	17637	16020	73,3
Ерөө	23 161	25 072	27331	22486	64,2
Зүүнбүрэн	27 223	25 955	26562	16948	50,4
Мандал	39 936	44 787	42940	41611	76,3
Орхон	32 707	34 817	32928	36871	76,2
Сант	21 842	26 584	25665	33728	87,7
Цагааннуур	52 678	48 092	61621	45428	62,6
Баянгол	54 583	56 645	55899	58584	83,0
Сайхан	28 607	34 451	26803	39885	89,4
Орхонтуул	79 563	87 677	80734	77150	80,1
Баруунбүрэн	56 118	55 231	58649	59851	74,7
Шаамар	9 337	9 791	9972	8843	82,7
Хүдэр	8 725	9 450	9775	4504	29,4
Сүхбаатар	5 939	7 990	7038	8606	96,6
Жавхлант	34318	33665	41027	26659	60,3
Түшиг	14745	16630	17748	19834	86,8
Хушаат	35417	36379	34581	14770	41,7

3.1.4 ХОРОГДСОН ТӨЛ, малын төрлөөр, эхний 6 сарын байдлаар

Малын төрлөөр	Хорогдсон төл, толгойгоор				$\frac{2017-VI}{2016-VI}$
	2014 - VI	2015 - VI	2016 - VI	2017 - VI	
Бүгд	1 877	12 244	1 809	21 406	11.8*
Ботго	1	3	2	3	150,0
Унага	157	242	112	488	4.3*
Тугал	187	545	201	1 159	5.7*
Хурга	651	6 149	701	12 594	17.9*
Ишиг	881	5 305	793	7162	9*

3.1.5 ХОРОГДСОН ТӨЛ, сумдаар

Сумын нэр	Хорогдсон төл, толгойгоор				$\frac{2017-VI}{2016-VI}$
	2014 - VI	2015 - VI	2016 - VI	2017 - VI	
Бүгд	1 877	12 244	1 809	21 406	11.8*
Алтанбулаг	2	71	78	56	71,8
Ерөө	0	280	148	2 318	15.6*
Зүүнбүрэн	135	351	152	1 968	12.9*
Мандал	222	859	251	641	2.5*
Орхон	95	1 021	88	160	181,8
Сант	34	0	0	1 317	-
Цагааннуур	262	4 484	176	776	4.4*
Баянгол	74	262	37	377	10.1*
Сайхан	35	254	25	94	3.7*
Орхонтуул	220	476	216	984	4.5*
Баруунбүрэн	490	686	310	1 463	4.7*
Шаамар	93	89	80	86	107,5
Хүдэр	118	172	90	90	100,0
Сүхбаатар	45	27	28	196	7*
Жавхлант	0	1 241	0	7 300	0,0
Түшиг	27	205	92	101	109,8
Хушаат	25	1766	38	3479	91.5*

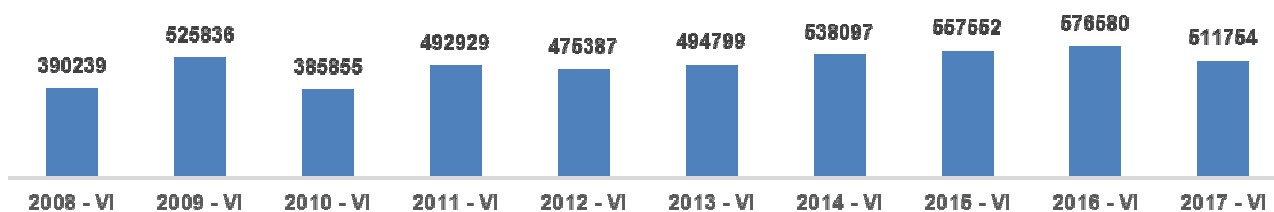
тайлбар * - дахин их

3.1.6 ТӨЛ БОЙЖИЛТ, малын төрлөөр, эхний 6 сарын байдлаар

Малын төрлөөр	Төл бойжилт, толгойгоор				Бойжилтын хувь
	2014 - VI	2015 - VI	2016 - VI	2017 - VI	2017 - VI
Бүгд	538 097	557 552	576 580	511 754	96,0
Ботго	54	67	79	70	95,9
Унага	15936	17011	18029	16606	97,1
Тугал	52600	62863	59380	60651	98,1
Хурга	277519	285393	296397	261661	95,4
Ишиг	191988	192218	202695	172766	96,0

3.1.7 ТӨЛ БОЙЖИЛТ малын төрлөөр

Сумын нэр	Төл бойжилт, толгойгоор				Бойжилтын хувь
	2014 - VI	2015 - VI	2016 - VI	2017 - VI	2017 - VI
Бүгд	538 097	557 552	576 580	511 754	96,0
Алтанбулаг	13444	15600	17559	15964	99,7
Ерөө	23161	24802	27183	20168	89,7
Зүүнбүрэн	27088	25604	26448	14980	88,4
Мандал	39981	44262	43110	41248	98,5
Орхон	33403	33796	32840	36711	99,6
Сант	21808	26584	25665	32411	96,1
Цагааннуур	52416	43608	61445	44652	98,3
Баянгол	54509	56383	55862	58207	99,4
Сайхан	28664	34245	26778	39791	99,8
Орхонтуул	79503	87309	80786	76228	98,7
Баруунбүрэн	55628	54545	58342	58388	97,6
Шаамар	9244	9702	9892	8757	99,0
Хүдэр	8637	9308	9757	4414	98,0
Сүхбаатар	6003	8201	7081	8544	97,8
Жавхлант	34358	32445	41373	20267	73,5
Түшиг	14718	16425	17656	19733	99,5
Хушаат	35532	34733	34803	11291	76,4

Төл бойжилт /оны эхний 6 сарын байдлаар.толгой/

3.1.8 ТОМ МАЛЫН ЗҮЙ БУС ХОРОГДОЛ, сумдаар, эхний 6 сарын байдлаар

Сумын нэр	Хорогдсон том мал, толгойгоор				Оны эхний малд эзлэх хувь
	2014 - VI	2015 - VI	2016 - VI	2017 - VI	2017 - VI
Дүн	2 179	6 471	2 176	48 087	3,01
Алтанбулаг	43	36	83	3 265	6,98
Ерөө	235	483	152	6 408	8,39
Зүүнбүрэн	63	540	32	5 090	6,98
Мандал	157	675	576	1 014	0,89
Орхон	3	954	36	900	0,85
Сант	36	53	9	962	1,18
Цагааннуур	211	1 140	112	4 841	3,03
Баянгол	27	394	73	826	0,55
Сайхан	33	342	184	565	0,58
Орхонтуул	624	610	321	5 149	2,38
Баруунбүрэн	325	642	238	1 510	0,84
Шаамар	116	59	83	545	2,29
Хүдэр	149	158	97	5 512	15,78
Сүхбаатар	47	38	68	262	1,35
Жавхлант	22	167	0	5 611	5,91
Түшиг	80	51	58	65	0,13
Хушаат	8	129	54	5 562	7,24

3.1.9 ӨВЧНӨӨР ХОРОГДСОН МАЛ, сумдаар, эхний 6 сарын байдлаар

Сумын нэр	Өвчнөөр хорогдсон мал, толгойгоор				Зүй бус хорогдолд эзлэх хувь
	2014 - VI	2015 - VI	2016 - VI	2017 - VI	2017 - VI
Дүн	153	384	182	6 182	12,9
Алтанбулаг	12	24	27	2178	66,7
Ерөө		8			0,0
Зүүнбүрэн		61			0,0
Мандал		25			0,0
Орхон	3	0			0,0
Сант	8	11		27	2,8
Цагааннуур		1			0,0
Баянгол					0,0
Сайхан	2		33		0,0
Орхонтуул	103	176	90	246	4,8
Баруунбүрэн					0,0
Шаамар		11	6	28	5,1
Хүдэр	16	15	17	3703	67,2
Сүхбаатар	1	4	6		0,0
Жавхлант	4	47			
Түшиг			3		0,0
Хушаат	4	1			0,0

3.1.10 ХЭЭЛТЭГЧ МАЛЫН ХОРОГДОЛ, сумдаар, эхний 6 сарын байдлаар

Сумын нэр	Хээлтэгч малын хорогдол			
	2014 - VI	2015 - VI	2016 - VI	2017 - VI
Дүн	405	1 577	619	17 980
Алтанбулаг	18	17	22	813
Ерөө	11	64	74	1895
Зүүнбүрэн	22	242	15	3547
Мандал	30	315	211	570
Орхон		175		299
Сант	3	16	1	232
Цагааннуур	51	51	49	1363
Баянгол	1	208	12	326
Сайхан	20	157	46	149
Орхонтуул	87	106	40	477
Баруунбүрэн				
Шаамар	82	35	44	322
Хүдэр	19	34	18	2437
Сүхбаатар	47	1	17	88
Жавхлант				2560
Түшиг	10	28	16	25
Хушаат	4	128	54	2877

3.1.11 МАЛЫН ҮНЭ, мян.төг, 6-р сарын байдлаар

ҮЗҮҮЛЭЛТ		Нас, хүйс	Х/н	2016 - VI	2017 - VI
А.Малын үнэ					
1.Адуу					
нас гүйцсэн	эр		толгой	800,0	780,0
	эм		толгой	800,0	650,0
Өсвөр насны	эр		толгой	540,0	620,0
	эм		толгой	520,0	520,0
2.Үхэр					
Нас гүйцсэн	эр		толгой	900,0	800,0
	эм		толгой	800,0	750,0
Бух			толгой		
Өсвөр насны	эм		толгой	740,0	600,0
	эр		толгой	740,0	600,0
3.Хонь					
Нас гүйцсэн	эр		толгой	150,0	140,0
	эм		толгой	140,0	120,0
Хуц			толгой		
Төлөг	эр		толгой	90,0	90,0
	эм		толгой	80,0	80,0
4.Ямаа					
Нас гүйцсэн	эр		толгой	120,0	110,0
	эм		толгой	100,0	100,0
Борлон		эр	толгой	60,0	70,0

3.1.12 ХАА-н БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ҮНЭ, төгрөг

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Х/Н	2016-VI	2017-VI
1.Мах			
Тахианы	кг	7500	6500
Гахайны	кг	6500	8500
2.Хөөвөр, хялгас			
Адууны дэл	кг	3000	4000
Адууны сүүл	кг	6000	4000
3.Арьс шир			
Адууны шир	ш	15000	18000
Үхрийн шир			
1.80-2.3 метрийн хэмжээтэй шир	ш	12000	15000
2.3 метрээс дээш хэмжээтэй шир	ш	22000	35000
хонины ноостой нэхий /өлөнгүй/	ш		
Ноосгүй нэхий	ш		2000
ямааны ноолууртай арьс	ш		
ноолуургүй арьс	ш		
4.Хөдөө аж ахуйн бусад бүтээгдэхүүн			
Өндөг, дотоодын	ш	260	
Зөгийн бал, дотоодын	кг	19000	20000
Загас, дотоодын			
булуу цагаан /сазаан/	кг	15000	15000
бусад	кг	13000	13000
5.Газар тариалангийн бүтээгдэхүүний үнэ (дотоодын)			
5.1.Хүнсний ногоо			
Сонгино	кг		2500
Сармис	кг		
Өргөст хэмх	кг		
Улаан лооль	кг		
5.2.Жимс, жимсгэнэ			
Чацаргана	кг		
Аньс	кг		
5.2. Хэрэглээний мод			
Түлээний мод	м3		

Тайлбар: Үнийг Сүхбаатар хотын ханшаар авсан болно.

3.2 АЖ ҮЙЛДВЭР

3.2.1 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, /салбараар, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар сая.төг/

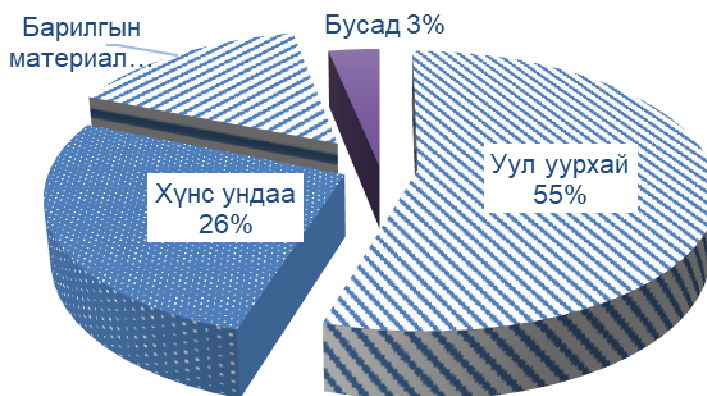
Салбараар	2014 - VI	2015 - VI	2016 - VI	2017 - VI	Нийт дүнд эзлэх хувь				2017 2016
					2014	2015	2016	2017	
Бүгд	239137,5	164558,9	127383,9	132207,3	100,0	100,0	100,0	100,0	103,8
Уул уурхай	194653,6	104700,8	72015,2	66320,2	81,4	63,6	56,5	50,2	92,1
Алт	59040	18025,4	5294,5	395,8	30,3	17,2	7,4	0,3	7,5
Төмрийн хүдэр	132828,4	86675,4	66720,7	65924,5	68,2	82,8	92,6	49,9	98,8
Хүнс ундаа	24603,4	38392,7	35729,2	39744,8	10,3	23,3	28	30,1	111,2
Барилгын материал	17176,7	18169,2	16071	21176,5	7	11	12,6	16,0	131,8
Цемент	11422,5	12704,8	11952,7	16528,2	68	69,9	74,4	12,5	138,3
Бусад	2703,8	3296,2	3568,5	4965,8	1,3	2	2,8	3,8	139,2

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт /салбараар хагас жилийн байдлаар сая.төг/

3.2.2 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН БОРЛУУЛАЛТ, /салбараар, жил бүрийн эхний хагас жилийн байдлаар сая.төг/

Салбараар	2014 - VI	2015 - VI	2016 - VI	2017 - VI	Нийт дүнд эзлэх хувь				2017 2016
					2014	2015	2016	2017	
Бүгд	211468,4	157021,8	139370,8	169076,2	100,0	100,0	100,0	100,0	121,3
Уул уурхай	170847,4	112927,5	87832,4	92546,0	80,8	71,9	63,0	54,7	105,4
Алт	59040	24871,4	7851,9	395,8	27,9	15,8	5,6	0,2	5,0
Нүүрс	3172,4	1380,6	35,7	686,9	1,5	0,9	0,0	0,4	19,2*
Төмрийн хүдэр	107883,4	86675,4	79944,8	91463,4	51,0	55,2	57,4	54,1	114,4
Хүнс ундаа	14756,2	21575,4	21123,6	44766,3	7,0	13,7	15,2	26,5	21,1*
Барилгын материал	23085,3	19063,2	26846,1	26325,9	10,9	12,1	19,3	15,6	98,1
Цемент	11422,5	12704,8	11952,7	26264,7	5,4	8,1	8,6	15,5	21,9*
Бусад	2779,5	3455,7	3568,7	5438,0	1,3	2,2	2,6	3,2	15,2*

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн борлуулалт, /салбарт эзлэх хувиар/

3.2.3 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ГОЛ НЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ

Бүтээгдэхүүн	Х/Н	2014 - VI	2015 - VI	2016 - VI	2017 - VI			2017 2016
					Компани	ЖДҮ	Дүн	
Нарийн боов	тн	53,5	65,4	92,5		91,7	91,7	99,1
Талх	тн	387,4	418,8	432,9		145,5	145,5	33,6
Алт	кг	880,2	292	76	4,6		4,6	6,1
Архи	мян.л	2529,5	3723,7	3364	3633,1		3633,1	108,0
Спирт	мян.л	875,3	1838	1674,4	1317		1317	78,7
Зайрмаг	мян.ш	3,5	0	45,4		102,5	102,5	22.5*
Зүсмэл	м3	4315,4	4322,5	4322,5	2705,5		2705,5	62,6
Цемент	тн	75300	160000	119,9	145,3		145,3	121,2
Шохой	тн	18227,8	16271,3	14222,8	22365,4		22365,4	15.7*
Дулаан	мгк	83,6	81,8	81,8	123,5		123,5	15.1*

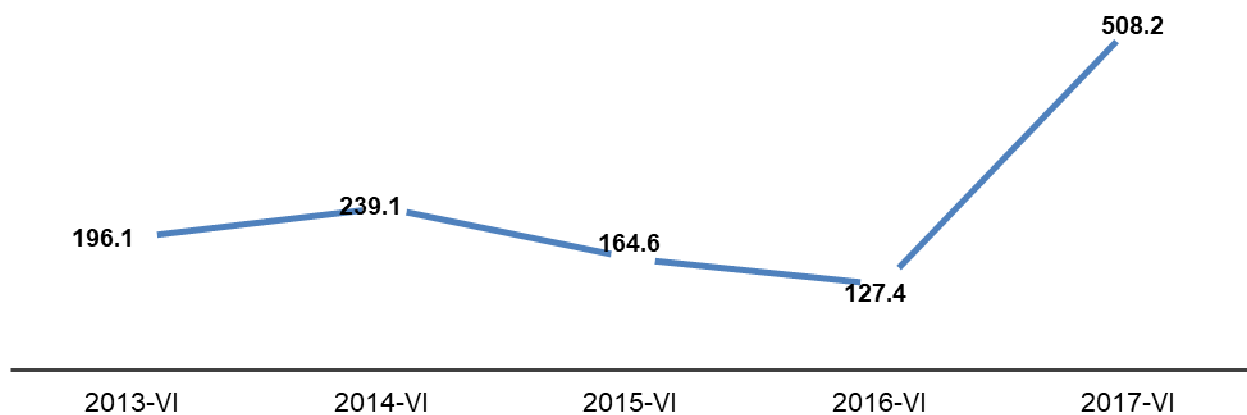
3.2.4 АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮН ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ

Сум	Талх		Бялуу		Нарийн боов		Ногоон цай	
	тн	сая.төг	мян.кг	сая.төг	тн	сая.төг	мян.ш	сая.төг
Дүн	145,5	134,9	3,6	52,8	91,7	169,8	155,7	1,5
Ерөө								
Мандал	92,9	89,7			63,9	126,1		
Сант	5,4	4,3						
Цагааннуур								
Баянгол								
Сайхан	1,7	1,2	0,5	7,0	4,3	7,0		
Орхонтуул	11,8	10,6						
Шаамар								
Хүдэр								
Сүхбаатар	29,6	24,9	3,1	45,8	23,5	36,7	155,7	1,5
Түшиг								
Хушаат	4,1	4,2						

Сум	Хэрчсэн гурил		Бууз		Оёдол	Бусад	Нийт үйлдвэрлэлт	Борлуулалт
	мян .ш	сая.тө г	кг	сая.тө г	сая.тө г	сая.төг		
Дүн	16,2	12,5	9,7	36,8	55	131644	132207,3	169076,2
Ерөө						66567,9	66567,9	92517,7
Мандал						36254,2	36470,0	41615,0
Сант	6,8	5,7				0,1	10,1	15,8
Цагааннуур						136,6	136,6	140,1
Баянгол						2344,8	2344,8	2053,4
Сайхан			6,1	24,4		23230,7	23270,3	28545,8
Орхонтуул	9,4	6,8	1,3	5,5		0,1	23,0	25,9
Шаамар							0,0	41,2
Хүдэр							100,0	100,0
Сүхбаатар			2,3	6,9	55,0	3109,6	3280,4	3327,9
Түшиг							0,0	686,9
Хушаат							4,2	6,5

Жижиг дунд үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт сая.төг

3.3 БОЛОВСРОЛ, ХҮҮХДИЙН БАЙГУУЛЛАГА, БИЕЙН ТАМИР СПОРТ**3.3.1 ҮНДСЭН БАГШИЙН ТОО**

Сумын нэр	2014-VI	2015-VI	2016-VI	2017-VI
Дүн	966	1035	1020	1020
Алтанбулаг	37	36	35	35
Ерөө	63	65	66	66
Зүүнбүрэн	21	25	24	24
Мандал	234	254	245	245
Орхон	16	20	16	16
Сант	17	18	17	17
Цагааннуур	43	49	45	45
Баянгол	43	46	42	42
Сайхан	110	94	91	91
Орхонтуул	34	38	39	39
Баруунбүрэн	25	29	27	27
Шаамар	35	40	42	42
Хүдэр	25	31	32	32
Сүхбаатар	218	234	241	241
Жавхлант	13	18	19	19
Түшиг	18	23	21	21
Хушаат	14	15	18	18

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн

газар

3.3.2 НИЙТ СУРАГЧДЫН ТОО

Сумын нэр	2014-VI	2015-VI	2016-VI	2017-VI
Дүн	17503	18413	18787	18787
Алтанбулаг	723	735	757	757
Ерөө	1068	1126	1182	1182
Зүүнбүрэн	390	429	456	456
Мандал	4697	4894	4920	4920
Орхон	276	269	253	253
Сант	270	288	294	294
Цагааннуур	789	849	862	862
Баянгол	809	858	892	892
Сайхан	1833	1836	1882	1882
Орхонтуул	560	582	578	578
Баруунбүрэн	448	496	505	505
Шаамар	603	653	685	685
Хүдэр	427	504	531	531
Сүхбаатар	3956	4180	4226	4226
Жавхлант	175	203	221	221
Түшиг	283	294	306	306
Хушаат	196	217	237	237

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

3.3.3 НЭГДҮГЭЭР АНГИД ЭЛСЭГЧИД

Сумын нэр	2014-VI	2015-VI	2016-VI	2017-VI
Дүн	1849	2236	2127	2302
Алтанбулаг	80	73	90	91
Ерөө	101	122	136	166
Зүүнбүрэн	32	62	49	62
Мандал	520	596	538	569
Орхон	28	23	24	39
Сант	20	32	27	30
Цагааннуур	82	100	111	112
Баянгол	71	101	102	128
Сайхан	186	249	215	223
Орхонтуул	55	73	54	65
Баруунбүрэн	41	66	59	60
Шаамар	77	78	78	73
Хүдэр	41	68	72	58
Сүхбаатар	452	487	483	509
Жавхлант	23	32	24	30
Түшиг	21	36	35	45
Хушаат	19	38	30	42

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

3.3.4 АРАВДУГААР АНГИД ЭЛСЭГЧИД

Сумын нэр	2014-VI	2015-VI	2016-VI	2017-VI
Дүн	1515	484	492	1175
Алтанбулаг	58			58
Ерөө	78	40	41	50
Зүүнбүрэн	38			32
Мандал	411	157	152	259
Орхон	36			27
Сант	17	1		24
Цагааннуур	75	35	35	33
Баянгол	68	35	34	50
Сайхан	155	49	51	140
Орхонтуул	38			44
Баруунбүрэн	39	23	23	25
Шаамар	48	15		50
Хүдэр	44			50
Сүхбаатар	390	95	121	276
Жавхлант				20
Түшиг	20	19	19	20
Хушаат		15	16	17

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

3.3.5 БҮРЭН БУС ДУНД БОЛОВСРОЛ ЭЗЭМШИГЧИД

Сумын нэр	2014-ҮИ	2015-ҮИ	2016-ҮИ	2017-ҮИ
Дүн	1834	1902	492	1329
Алтанбулаг	71	73		60
Ерөө	111	119	41	51
Зүүнбүрэн	48	45		43
Мандал	510	504	177	314
Орхон	32	21		30
Сант	20	33		26
Цагааннуур	93	91	35	50
Баянгол	83	91	34	74
Сайхан	162	214	51	147
Орхонтуул	54	74		48
Баруунбүрэн	57	47	23	33
Шаамар	61	74		50
Хүдэр	44	55		54
Сүхбаатар	414	379	96	282
Жавхлант	19	20		20
Түшиг	26	33	19	27
Хушаат	29	29	16	20

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

3.3.6 БҮРЭН ДУНД БОЛОВСРОЛ ЭЗЭМШИГЧИД

Сумын нэр	2014-ҮИ	2015-ҮИ	2016-ҮИ	2017-ҮИ
Дүн	1392	709	1397	1515
Алтанбулаг	53	30	57	67
Ерөө	84	52	72	96
Зүүнбүрэн	28	20	34	34
Мандал	388	192	377	380
Орхон	16	16	33	23
Сант	31	21	18	38
Цагааннуур	75	23	74	29
Баянгол	67	24	64	74
Сайхан	178	82	130	165
Орхонтуул	39	27	38	37
Баруунбүрэн	24	22	45	25
Шаамар	35		40	48
Хүдэр	25	23	46	38
Сүхбаатар	326	142	352	418
Жавхлант		19		11
Түшиг	23	16	17	32
Хушаат				

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

3.3.7 БИЧИГ ҮСЭГ ҮЛ МЭДЭХ ХҮНИЙ ТОО

Сумын нэр	Бичиг үсэг үл мэдэх хүний тоо			2017 - ҮИ 2016 - ҮИ
	2015 - ҮИ	2016 - ҮИ	2017 - ҮИ	
Дүн	83	43	89	207.0
Алтанбулаг				
Ерөө	2			
Зүүнбүрэн		6	8	133.3
Мандал			30	
Орхон	12		1	
Сант	5		3	
Цагааннуур				
Баянгол	14	13	12	92.3
Сайхан	6	7	4	57.1
Орхонтуул	4	4	1	25.0
Баруунбүрэн	13		7	
Шаамар				
Хүдэр			4	
Сүхбаатар	26	13	14	107.7
Жавхлант			5	
Түшиг	1			
Хушаат				

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

3.3.8 АЛБАН БУС СУРГАЛТАНД ХАМРАГДАЖ БҮЙ ХҮҮХДИЙН ТОО

Сумын нэр	2014-ҮИ	2015-ҮИ	2016-ҮИ	2017-ҮИ
Дүн	531	496	449	449
Алтанбулаг	22	14	14	14
Ерөө	7	2	12	12
Зүүнбүрэн	17	18	14	14
Мандал	56	106	83	83
Орхон	9	7	7	7
Сант	49	28	17	17
Цагааннуур	5	15	13	13
Баянгол	17	27	26	26
Сайхан	62	48	29	29
Орхонтуул	8	8	6	6
Баруунбүрэн	52	19	26	26
Шаамар	39	10	10	10
Хүдэр	5	5	4	4
Сүхбаатар	110	137	142	142
Жавхлант	24	21	20	20
Түшиг	32	22	18	18
Хушаат	17	9	8	8

Эх үүсвэр: Аймгийн Боловсрол, соёл урлагийн газар

3.3.9 ХҮҮХДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

үзүүлэлт	ТОО
Хүүхэд хамгааллын чиглэлээр	
1.Хүүхэд хамгааллын үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхэд	19400
2.Хүүхэд хамгааллын үйлчилгээ авахаар хандсан хохирогч хүүхэд	21
3.Хүүхэд хамгааллын хамтарсан багийн үйлчилгээнд хамрагдсан хүүхэд	70
4.Хүүхэд хамгааллын чиглэлээр төрийн болон төрийн бус байгууллага, иргэдэд үзүүлсэн сургалт	6
5.Сургалтанд хамрагдсан иргэд	21200
6.Гэмт хэрэгт холбогдон шалгагдаж буй насанд хүрээгүй хүмүүсийн эрхийг хамгаалан Эрүүгийн байцаан шийтгэх ажиллагаанд оролцсон	10
7.Гэмт хэргийн гэрч болсон хүүхдийн эрхийг хамгаалан ЭБША-нд оролцсон	-
8.Хүүхэд харах үйлчилгээний төв	12
9.Хүүхэд харах үйлчилгээнд хамрагдаж буй хүүхэд	156
10.Хүүхдийн тусламжийн утас-108	20
11. Бидний найз - 95491979 утас	-
Гэр бүлийн чиглэлээр	
1.Гэр бүлийн чиглэлээр төрийн болон төрийн бус байгууллага, иргэдэд үзүүлсэн сургалт	2
2.Сургалтанд хамрагдсан иргэд	317
3.Сэтгэл зүй зөвлөгөө үйлчилгээ үзүүлсэн иргэд	6
4.Гэр бүлийн хүндэтгэлийн танхимаар үйлчүүлсэн иргэд	9
Хүүхдийн хөгжил, оролцооны чиглэлээр	
1.Хүүхдийн авьяас чадварыг хөгжүүлэх чиглэлээр төвлөрсөн арга хэмжээ	4
2.Оролцсон хүүхэд	236
3.Медаль авсан нийт хүүхэд	55

3.3.10 ТАМИР, СПОРТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

үзүүлэлт	ТОО
1.Секци сургалтын тоо	167
2.Секци сургалтанд хамрагчдын тоо	2670
3.Спортын зэрэг цолтой тамирчид	216
4.Улс, тив, дэлхий, нэрэмжит тэмцээнээс авсан медаль	175
5.Сорил судалгаанд хамрагдсан хүний тоо	4465
6.Албан ёсны БТС-ын арга хэмжээнд хамрагдсан хүний тоо	
7.Улсын уралдаан тэмцээнд оролцсон хүний тоо	201
8.Улсын аварга шалгаруулах тэмцээнээс авсан медаль.	
Үүнээс:	126
-алт	40
-мөнгө	16
-хүрэл	70
9.Спортын гавьяат тамирчин	
10.Олон улсын хэмжээний мастер	
11.Спортын мастер	5
12.Спортын дэд мастер	84

4. БУСАД

4.1 МЭРГЭЖЛИЙН ХЯНАЛТЫН ГАЗРААС ХИЙСЭН ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ

	Шалгалт		Хяналт		Зөрчил		Нөхөн төлбөр		Торгууль шиитгэвэр	
	Шалгалтанд хамрагдсан хуулийн этгээд	Шалгалтанд хамрагдсан иргэн Хяналтанд хамрагдсан хуулийн этгээд	Хяналтанд хамрагдсан хуулийн этгээд	Хяналтанд хамрагдсан иргэн	илрүүлсэн зөрчил	арилгуулсан зөрчил	Тогтоосон /мян.төг/	Барагдуулсан/мян.төг/	Тогтоосон /мян.төг/	Барагдуулсан/мян.төг/
Нийт	98	77	34	219	466	208	6		240,0	480,0
Хүнсний чанар, стандартын хяналт	9		4							
Мал үржлийн хяналт	2	2			6	2				
Мал эмнэлгийн хяналт	9	4	2	8	52	12	-	-	0,0	-
Ургамал хамгаалал, хорио цээрийн хяналт	11		8		86	45				
Таримал ургамлын үрийн хяналт	13		6		94	56				
Эмчилгээний чанарын хяналт	5	32	2	34	24	12				
Эрүүл ахуй, халдвар хамгааллын хяналт	5	-	-	-	46	19	-	-	240,0	-
Эм, биобэлдмэлийн хяналт	1	1	2	2	3	1				
Боловсролын хяналт			2	48	2	8	2			
Соёлын хяналт	2	24	2	16		24	4			480,0
Авто тээврийн хяналт	4				46	5				
Харилцаа холбооны хяналт	2	1			32	18				
Хэмжил зүйн хяналт	2				4					
Газрын харилцаа геодезе зураг зүйн хяналт	6	3	4	8	10	1				
Хөдөлмөрийн хяналт	3				11	1				
Геологи уул уурхайн хяналт	6		2		18					
Байгаль орчины хяналт	15	7			32	4				
Нийгмийн хамгааллын хяналт	1									
Барилгын техникийн хяналт	2	3		103						

Эх үүсвэр: Сэлэнгэ аймгийн мэргэжлийн хяналтын газар

4.2 ҮАГ-ЫН ХАРЬЯА СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН АУДИТИЙН ГАЗАР

Төрөл	Үзүүлэлт	Дүн
Гүйцэтгэлийн аудит	Хамрагдсан байгууллагын тоо	21
	Илэрсэн зөрчлийн тоо	30
	Илэрсэн зөрчлийн дүн/мян.төг/	4 260 400,0
	Тавьсан акт/мян.төг/	759 800,0
	Тавьсан албан шаардлага/мян.төг/	3 500 600,0
	Өгсөн зөвлөмжийн тоо	65
Нийцлийн аудит	Хамрагдсан байгууллагын тоо	20
	Илэрсэн зөрчлийн тоо	16
	Илэрсэн зөрчлийн дүн/мян.төг/	1 147 600,0
	Тавьсан акт/мян.төг/	20 900,0
	Тавьсан албан шаардлага/мян.төг/	1 126 700,0
	Өгсөн зөвлөмжийн тоо	14
Санхүүгийн аудит	Хамрагдсан байгууллагын тоо	304
	Илэрсэн зөрчлийн тоо	116
	Илэрсэн зөрчлийн дүн/мян.төг/	1 692 200,0
	Тавьсан акт/мян.төг/	54 800,0
	Тавьсан албан шаардлага/мян.төг/	1 637 400,0
	Өгсөн зөвлөмжийн тоо	270
	Хамрагдсан байгууллагын тоо	345
	Илэрсэн зөрчлийн тоо	162
	Илэрсэн зөрчлийн дүн/мян.төг/	7 100 200,0
	Тавьсан акт/мян.төг/	835 500,0
	Тавьсан албан шаардлага/мян.төг/	6 264 700,0
Дүн	Өгсөн зөвлөмжийн тоо	349

4.3 САНХҮҮ ХЯНАЛТ, АУДИТЫН АЛБА, эхний хагас жилийн байдлаар

№	Үзүүлэлт	Дүн
	Хяналт шалгалтанд хамрагдсан байгууллагын тоо	45
	Илрүүлсэн төлбөр зөрчлийн тоо	101
	Өгөгдсөн зөвлөмжийн тоо	74
	Шилэн дансанд мэдээлэл байршуулсан байгууллагын тоо	260
	Шилэн дансанд мэдээлэл байршуулах байгууллагын тоо	260
Сэлэнгэ аймгийн Төсвийн ерөнхийлэн захирагч, харъяа байгууллагууд, Орон нутгийн өмчит аж ахуйн нэгж, төсвөөс татаас авдаг хувийн сургууль, цэцэрлэг, мал эмнэлэг, холбоодын шилэн дансанд мэдээлэл	Хувь	100,0%
	Шилэн дансанд байршуулах мэдээллийн тоо / 2017 оны эхний 5 сард/	12050
	Шилэн дансанд байршуулсан мэдээллийг тоо /өмнөх он 2016 оны/	8500
	Хэрэгжилтийн хувь	70,5%
Санхүү, төсвийн чиглэлээр явуулсан сургалт	Явуулсан тоо	9
	Хамрагдсан хүний тоо	202

Эх үүсвэр: Санхүү хяналт, Аудитын алба

4.4 ОНЦГОЙ БАЙДЛЫН ГАЗАР

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2016 - VI	2017 - VI
Үзлэг шалгалт:			
Объект	тоо	324	387
Айл өрх	тоо	787	1593
Илрүүлсэн зөрчил	тоо	1186	1303
Арилгуулсан зөрчил	тоо	228	306
Гарсан гал:			
Объектод	тоо	67	82
Ой, хээр	тоо	6	8
Учирсан хохирол	сая.төг	167.2	416
Торгууль	сая.төг		
Аварсан:			
Эд хөрөнгө	сая.төг	798	1309.8
Барилга, байшин	тоо	19	25
Машин, техник	тоо	3	
Захиргааны арга хэмжээ			
Аж ахуйн нэгж, байгууллага	тоо	2	6
Албан тушаалтан	тоо		
Иргэн	тоо	2	
Сурталчилгаа			
Орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр	тоо	17	29
Аж ахуйн нэгж, байгууллагуудад лекц яриа	тоо	27	51
Усны осол:			
Аварсан хүн	тоо		
Нуранга:			
Аварсан хүн	тоо		
Заавал биелүүлэх албан шаардлага	тоо	158	198
Мэдэгдэл	тоо	142	247
Гал унтраах анги дуудлагаар гарсан	тоо	53	64
Гал дээр ажиллаж унтраасан	тоо	44	54
Гал түймэр гарсан тухай акт	тоо	29	34
Танилцуулга, дүгнэлт	тоо	27	10
Ажиллагаа зогсоох тогтоол	тоо	10	3
Өөрөө унтраасан	тоо	5	6
Зөрчлийн тэмдэглэл	тоо	11	19
Мэдээллээр ирсэн	тоо	14	4

Эх үүсвэр: Аймгийн Онцгой байдлын газар

4.5 СТАНДАРТ ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ХЭЛТЭС, эхний хагас жилийн байдлаар

	Хэмжих нэгж	2016 - VI	2017 - VI
1. Хэмжүүр баталгаажуулалт			
Баталгаажуулсан ажлын эталон	ширхэг	-	-
Баталгаажуулсан хэмжих хэрэгслийн тоо	тоо	4398	3145
Үүнээс: Механик	тоо	437	430
Цахилгаан	тоо	364	2440
Эзэлхүүн багтаамж	тоо	317	209
Дулаан даралт	тоо	-	66
2. Стандартчилал тохирлын үнэлгээ			
Дотоодын бүтээгдэхүүний баталгаажуулалт			
Сум	тоо	7	11
Аж ахуйн нэгжийн тоо	тоо	12	24
Нэр төрөл	тоо	9	20
Бүтээгдэхүүн	тоо	28	46
Үйлчилгээний баталгаажуулалт			
Сум	тоо	14	15
Нэр төрөл	тоо	11	125
Аж ахуйн нэгж	тоо	136	16
Стандартын салбар сангаар үйлчлүүлсэн			
Иргэд, аж ахуйн нэгж	тоо	29	52
Стандартын тоо	тоо	108	71
Тохирлын гэрчилгээ олгосон			
Бүтээгдэхүүн	тоо	14	46
Үйлчилгээний	тоо	122	128
Тохирлын тэмдэгтэй			
Хүнсний бүтээгдхүүн	тоо	4	-
Итгэмжлэгдсэн лаборатори / аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа /			
	тоо	4	5
Зохион байгуулсан сургалт			
Иргэд	тоо	7	13
Хамрагдсан ААНэгж	тоо	207	138

4.6 ГАЗРААС БУСАД ҮЛ ХӨДЛӨХ ХӨРӨНГИЙН ӨМЧЛӨХ ЭРХИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН МЭДЭЭ, эхний 6 сарын байдлаар

Үзүүлэлт	Тоо хэмжээ
Хүлээн авсан мэдүүлгийн тоо	5417
Төрөөс хувьчилсан орон сууцны баталгаажуулалт	13
ҮХЭХӨЭ-н анхны бүртгэл, баталгаажуулалт	305
Нийт бүртгэсэн гэрээ	326
Эрхийн улсын бүртгэлд өөрчлөлт, залруулга хийх	77
Өмчлөгчийн хүсэлтээр болон гэрээ хэлцлээр бүртгэл салгаснаар шинэ бүртгэл үүсгэх	2
Гэмтээсэн гэрчилгээ шинээр олгох	
Шүүхийн шийдвэрээр өмчлөгч өөрчлөгдөх	5
Өмчлөгчийн хүсэлтээр бүртгэлд өөрчлөлт оруулах	
Лавлагаа, хуулбар	1259
Нийт бичигдсэн гэрчилгээ	803
Тэмдэгтийн хураамжийн нийт дүн	313
ҮХЭХӨЭ-ээ худалдсанаас оруулсан татварын орлого	196

Эх үүсвэр: Оюуны өмч, Улсын бүртгэлийн газар

4.7 ГАЗАР ӨМЧЛӨХ ЭРХИЙН УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН МЭДЭЭ, эхний 6 сарын байдлаар

Үзүүлэлт	Тоо хэмжээ
Хүлээн авсан мэдүүлгийн тоо	4027
Төрөөс хувьчилсан газрын өмчлөх эрхийн анхны баталгаажуулалт	1050
Төрөөс худалдаж авсан газрын өмчлөх эрхийн анхны баталгаажуулалт	1
Газрыг эзэмших, ашиглах эрхийн анхны бүртгэл	1052
Нийт бүртгэсэн гэрээ	2226
Эрхийн улсын бүртгэлд өөрчлөлт залруулга хийх	134
Үрэгдүүлсэн гэрчилгээ шинээр олгох	8
Гэмтээсэн гэрчилгээ шинээр олгох	
Шүүхийн шийдвэрээр өмчлөгч өөрчлөгдөх	1
Өмчлөгчийн хүсэлтээр болон гэрээ хэлцлээр бүртгэл салгаснаар шинэ бүртгэл үүсгэх	22
Лавлагаа, хуулбар	615
Нийт бичигдсэн гэрчилгээ бүгд	1533
Үйлчилгээний хураамжийн нийт дүн	2976
ГӨЗ-ээ худалдсанаас оруулсан татварын орлого	166

Эх үүсвэр: Оюуны өмч, Улсын бүртгэлийн газар

4.7 ГАЗАР ЭЗЭМШИХ ЭРХ БАРЬЦААЛСАН, ЧӨЛӨӨЛСӨН БАЙДАЛ, , эхний 6 сарын байдлаар

Сумын нэр	Иргэний газар эзэмших эрх		Аж ахуйн нэгжийн газар эзэмших эрх	
	Барьцаалсан	Чөлөөлсөн	Барьцаалсан	Чөлөөлсөн
Алтанбулаг	8			
Баруунбүрэн	10	3	3	
Баянгол	10		5	
Ерөө				
Жавхлант	3	1	15	
Зүүнбүрэн				
Мандал	28	12	23	
Орхон	10		8	
Орхонтуул	1		1	
Сайхан	13		5	
Сант				
Сүхбаатар	13	3	6	
Түшиг				
Хушаат	1		11	
Хүдэр				
Цагааннуур	6	4	10	
Шаамар	7		4	
НИЙТ	110	23	91	

Эх үүсвэр: Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар

4.8 СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ГАЗАР ӨМЧЛӨГЧ ИРГЭДИЙН МЭДЭЭ

Сумын нэр	Газар өмчлөх	Үүнээс			Засаг даргын захирамжаар газар	Үүнээс				Өмчлүүлсэн газрын хэмжээ /га/-аар	Одоо эзэмшиж, Шинээр өмчилсөн газрын хэмжээ /га-гаар/	Аж ахуйн зориулалтаар өмчилсөн газрын хэмжээ /га-гаар/	Бусад		
		Одоо эзэмшиж, ашиглаж байгаа	Шинээр газар өмчилж авахыг	Бусад		Одоо эзэмшиж, ашиглаж байгаа	Шинээр газар өмчилж авсан	Аж ахуйн зориулалтаар газар өмчилсөн	Бусад						
Алтанбулаг	4	3		1	1	7	3	3		1	1	0,95	0,65	0,16	
Баруунбүрэн						10		61	4			11,59		8,44	
Баянгол						6	1	10	5			1,07	0,07	1	
Ерөө	3		3			11		3				0,6		0,6	
Жавхлант						3		4				1,2		1,2	
Зүүнбүрэн						4		15	1			1,2		1,2	
Мандал	2	5	2			0	0	140				23,8	2,36	21,4	
Орхон	5		0			0		10				0,7		0,7	
Орхонтуул						1		10				0,7		0,7	
Сайхан	0		0			10		10				0,7		0,7	
Сант								21	2			1,89	1,89		
Сүхбаатар						4	1	4				0,8		0,8	
Түшиг								4							
Хушаат								20				4		4	
Хүдэр								20							
Цагааннуур								64		1		4,48		3,36	
Шаамар								40	3	6					
АЙМГИЙН ДҮН	2	4	8	3	1	1	40	3	303	6	1	1	51,08	4,97	41,7

4.9 АВТО ТЭЭВРИЙН ҮНДЭСНИЙ ТӨВ

Сумын нэр	Суудлын	Ачааны	Автобус	Тусгай	Механизм	Чиргүүл	Мотоцикль	Бүгд
	тоо	тоо	тоо	тоо	тоо	тоо	тоо	
Дүн	6673	5198	330	158	381	174	574	13488
Алтанбулаг	195	130	12	8	2	7	4	358
Ерөө	504	556	21	47	104	16	26	1274
Зүүнбүрэн	130	144	9	2	5	6	13	309
Мандал	1852	1237	58	28	68	59	199	3501
Орхон	167	133	9	4	10	3	55	381
Сант	80	126	11	1		2	22	242
Цагааннуур	159	255	19	2	85	3	21	544
Баянгол	298	200	16	2	9	2	42	569
Сайхан	678	371	35	12	35	19	54	1204
Орхонтуул	186	179	6	3	4	8	27	413
Баруунбүрэн	232	256	9	1	4		38	540
Шаамар	216	200	13		2	2	7	440
Хүдэр	181	189	12	6	4	1	1	394
Сүхбаатар	1527	857	75	38	39	36	45	2617
Жавхлант	125	158	7	1	1	1	18	311
Түшиг	55	94	10	3	7	3		172
Хушаат	88	113	8		2	6	2	219

Сумын нэр	Аж ахуй нэгжийн нэрс	Тээврийн хэрэгсэл	
		Суудалын	Микро автобус
Сүхбаатар	"Тогоон чулуу" ХХК	18	2
Хүдэр	"Хүдэр нумт" ХХК		7
Ерөө	"Ерөө-буургачин" ХХК	3	5
Бугант	"Бугант-Өгөөмөр" ХХК	10	
Жавхлант	"Цэста" ХХК	5	
Баянгол	"Цахарын зам" ХХК		3
Сант	"Бошгийн булаг" ХХК	1	3
Хушаат	"Хөшөө чулуут" ХХК	2	2
Баруунбүрэн	"Бүрэн тоонч" ХХК	2	3
Алтанбулаг	"Их овооны зам" ХХК	29	
Түшиг	"Зэлтэрийн-Өгөөж" ХХК		7
Цагааннуур	"Орги тариа" ХХК	2	14
Зүүнбүрэн	"Ганц-Өндөр" нөхөрлөл		3
Шаамар	"БЛТЦ" нөхөрлөл	12	
Хөтөл	"Хаш хүлэг" ХХК	17	
Сүхбаатар	Дотор	120	

Эх үүсвэр: Авто тээврийн үндэсний төв Сэлэнгэ салбар

4.10 БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ГАЗАР

Он	Улсын төсөв /га/	БОХНСАХэмжээн ий зардал /га/	Өөрийн хөрөнгө /га/	Гадаадын хөрөнгө /га/	Иргэн /га/
2012	1180	-	954,7	80	46,3
2013	-	800	1142	98	-
2014	-	500	1771	281	-
2015	-	220	1588,6	59	-
2016	-	47	1010,7	35	-
2017	30	200	350	27	-

4.11 ТҮҮВЭР СУДАЛГАА

Сар	Өрхийн нийгэм эдийн засгийн судалгаа		Ажиллах хүчний судалгаа		Ардчилсан засаглал		Дүн	
	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал	Хамрагдсан өрхийн тоо	Олгосон судалгааны урамшуулал
Дүн	204	714000	240	600000	0	0	444	1314000
1	34	68000	48	96000			82	164000
2	34	68000	36	72000			70	140000
3	34	68000	36	72000			70	140000
4	34	170000	36	108000			70	278000
5	34	170000	36	108000			70	278000
6	34	170000	48	144000			82	314000